

Digitaliseret af | Digitised by

Forfatter(e) | Author(s):

Titel | Title:

Udgavebetegnelse | Edition Statement:

Udgivet år og sted | Publication time and place:

Fysiske størrelse | Physical extent:

Drachmann, Holger.

Der var engang - : Æventyr-komedie i fem
Akter og et Forspil.

3. Udgave.

København : Gyldendal, 1891

158 s.

DK

Værket kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge PDF-filen til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work may be copyrighted in which case the PDF file may only be used for personal use. If the author died more than 70 years ago, the work becomes public domain and can then be freely used. If there are several authors, the year of death of the longest living person applies. Always remember to credit the author

DER VAR ENGANG—

HOLGER DRACHMANN

DER VAR ENGANG—

ÆVENTYR-KOMEDIE

I FEM AKTER OG ET FORSPIL

TREDJE UDGAVE

KØBENHAVN

GYLDENDALSKE BOGHANDELS FORLAG (F. HEGEL & SØN)

FR. BAGGES BOGTRYKKERI

1891

PERSONERNE

I Illyrien.

Kongen.

Prinsessen.

1. Kavalier.

2. Kavalier.

1. Hofdame.

2. Hofdame.

3. Hofdame.

En Schweizer.

1. Frier.

2. Frier.

Prinsen af Danmark.

Kasper Røghat, hans Følgesvend.

En Sanger hos Prinsen.

Hofkavalierer, Hofdamer, Tjenere, Vagt, Prinsens Følge,
2 Vægtere.

I Danmark.

Prinsen.

Prinsessen af Illyrien.

Kasper Røghat.

Prinsens Jæger.

Anden Jæger.

En Kulsvier.

Formanden for Byvagten.

Første Byvagt.

Anden Byvagt.

Første Junker.

Anden Junker.

Første Mesterlektianer.

Overkokkepigen.

Fadebursternen.

Første Pige

Anden Pige

Tredie Pige

Fjerde Pige

Femte Pige

} i Stegerset
paa Borgen.

En Borger.

Prinsens Jægere, Borgervagten, Markedssælgere, Tatere,
Gøglere, Studenter, Musikanter, Bønder og Borgere.

FØRSPIL

(Et mindre Værelse paa Prinsen af Danmarks Borg. Renæssancetiden. Kasper Røghat sidder paa et Bord med et stort Krus, hvoraf han nu og da drikker, sin Rejse-Ransel, som han er ifærd med at pakke, samt en gammel Violin).

For min egen Person, saa er jeg min Herre Prinsens Tjener og Fortrolige. Min Fa'r lærte mig at tømme en Kande (drikker) — min Mo'r lærte mig, hvordan jeg atter skulde faa den fyldt, den salig Sjæl! — En gammel Bierfidler lærte mig at gnide Fiolen — men min Bedstemo'r, som var den allerklogeste, hun lærte mig at holde Tand for Tunge med Alt, hvad jeg ikke véd og ikke forstaar mig paa. Og den Kunst er probat i vore Dage!

Nu skal jeg paa Rejser med Prinsen. Han er en rask Karl — han kan baade ride og fægte — han taler baade Fransk og Flamsk — og han forstaar Tysk — naar man ikke snakker for hurtigt.

Han vil ha' sig en Kone. Hans Fa's gamle Raader siger, at de vil søge en til ham; men han paastaar, at han kun selv kan finde sig den rette — og det kan han nu ogsaa ha' Ret i. (Det banker).

Der har vi naturligvis min Kærest', den raske Fadebursterne. Nu skal jeg drille hende! (vender sig paa Bordet, taler ud i Stuen, bortvendt fra Døren).

En udenvælts Kærest' vil jeg ha' mig. Kommer vi til Flandern, og jeg ser en sortøjet, bredbovet Skænkemadam, saa siger jeg til hende: „God verheelp mij, Mevrouw, — dat ik geene andere vrouw zal huwen, dan U! Neen, mijn dierbar, geene andere wil ik bezitten, dan U!“ — I Frankrig siger jeg til en lille fiks Glut med Opstoppernæse: „Ayez pitié de moy, ma Demoiselle; parce que je suis tellement enflammé de l'amour de vôtre belle figure, que je ne — que je ne . . .“ Naada! (vender sig. En Bissekræmmer er traadt ind ad Døren med sin Kurv over Nakken.) Ej! hvad er Du for en sort Gavtyv!

Bissekræmmer.

Maa jeg spørge, er det Hr. Kasper Røghat? —

Kasper.

Jo, det er mit ærlige Navn — som Skælmerne siger.

Bissekræmmer.

Og Herren agter sig ud paa Rejse? —

Kasper.

Jo—o; det kan ikke nægtes. Hvem er Du?

Bissekræmmer

(sætter sin Kurv indenfor Døren.)

Jeg er en ærlig Bissekræmmer.

Kasper.

Du er Fanden, er Du!

Bissekræmmer.

Fanden min rare, min smukke Herre,
ak nej, desværre!

Var jeg saavist den Mand, som I siger,
saa havde jeg Fripas i Verdens Riger.

Fanden forstaar den Kunst excellent
at drive Geschæften uden Betaling,
mens jeg af hver en Styver og Skilling
maa skatte til hver en Toldbetjent.

Møjsommelig vandrer jeg om paa Jord,
jeg render mig næsten helt fra Forstanden —
kun én Ting har jeg tilfælles med Fanden:
jeg har, som han, en Oldemo'er!

Kasper.

Sig mig, er det ganske nødvendigt, at en
Bissekræmmer taler paa Vers?

Bissekræmmer.

Det staar der ganske vist ikke noget om i
mit Næringsbevis . . .

Kasper.

Ja vil Du saa ikke sige mig paa Prosa, hvem din Oldemo'r er?

Bissekræmmer.

Uh! det er den gamle Mo'r ude i Skoven.
. . . Det er Æventyr-Konen!

Kasper.

Ah!

Bissekræmmer.

Hun fabrikerer alt det Kram, jeg har at sælge; — og jeg gaar rundt med det.

Kasper.

Naa saaledes?

Bissekræmmer.

Hun smører Handlingen med sin Tryllesalve. Hun har det altsammen paa Lager: Nissehuer — Ønskekapper — Alruner og Dragedukker . . . Jeg plejer aldrig at gaa forgæves hos Folk, som skal paa en lang Rejse.

Kasper.

Lad os se det Kram!

Bissekræmmer

(trækker op af Kurven en forgyldt Bilbouquet; han kaster Kuglen fra Skaalen; en Sværm Sommerfugle flagrer ud).

Den er til at fange Smaapiger med.

Kasper.

Jeg har kendt dem, der lod sig fange med mindre. Læg tilside! Mere? —

Bissekræmmer.

En Kobberkedel.

Kasper.

Gaa til Køkkenet . . .

Bissekræmmer.

Herre, det er ikke nogen almindelig Kedel.

Kasper.

Den ser mig meget ordinær ud. Men kanske har den skjulte Egenskaber?

Bissekræmmer.

Vil Herren se. Her er en lille Spritlampe. Naar man fylder Kedlen med Vand og lader det koge . . .

Kasper.

Saa snakker den!

Bissekræmmer.

Akurat! Saa fortæller den Alt, hvad man siger i det hele Land om Jer eller den Person, som spørger.

Kasper.

Det vil sige: naar der er tilstrækkelig Sprit i Lampen paa den Person, som spørger. Ikkesandt? — Stil tilside. Har Du mere? Et Spejl! — Ih

nej, et Portræt i Glas og Ramme. Hvad er det for en køn Dame med Mel i Haaret og røde Kinder?

Bissekræmmer.

Det er Prinsessen af Illyrien.

Kasper.

Illyrien — hvad er det for et Land?

Bissekræmmer.

Det er et Kongerige, som ligger langt, langt borte herfra. Der gaar enhver med Prinsessen om Halsen —

Kasper.

Det maa være et frit Land!

Bissekræmmer.

Saadan i Baandet her at forstaa. — Jeg har en svær Handel i Udlandet med Portræter. Alle blir forgabet deri, og det strømmer ind med Friere til Prinsessen. For hun er endnu kønnere end sit Billed — og morsom og ondskabsfuld — og hun holder alle Frierne for Nar.

Kasper.

Det gør hun saamænd Ret i.

Bissekræmmer.

Og saa la'er hun dem hænge?

Kasper.

Aa nej vel! Det maa vi forsøge. Her har Du ti Rigsdaler for alle tre Sager.

Bissekræmmer.

Herre, Portrætet alene er mere end 10 Rigsdaler værd!

Kasper.

Ikke en Hvid mere — i disse dyre Tider! Vil Du, eller vil Du ikke?

Bissekræmmer.

De skal jo dog ha' Motiveringen!

Kasper.

Hvad siger Du? Der er Døren? . . .

Bissekræmmer.

Naa, saa lad gaa! (ud).

Kasper.

Der snød han mig alligevel. Jeg maa tage mig betalt i Rejsekassen. Udrustningen er færdig. Nu kan Prinsen komme.

Prinsen.

(ind; rejseklædt).

Naa, vil Du med? Er Du færdig? —

Kasper.

Har det saadant Jav? Skulde vi ikke tænke os om endnu engang.

Prinsen.

Jeg har tænkt. Jeg vil finde mig en Kone.

Kasper.

Saa se her! (giver ham Portrættet).

Prinsen.

Nej, hør Du — hun er nydelig. En ligefrem Skønhed! Hvem er det? hvor har Du det fra? hvor bor hun? er det en Prinsesse? er hun . . . aa, nydelig er hun. Jeg vil gaa til Verdens Ende, for at søge hende op.

Kasper.

(afsides).

Hun er virkelig de ti Rigsdaler værd. (højt).
Det er Prinsessen af Illyrien, min Prins!

Prinsen.

Illyrien — hvad er det for et Land?

Kasper.

Det er et Kongerige, som ligger langt, langt borte herfra. Men baade herom og om Alt det andet, skal jeg fortælle Jer undervejs — og forresten kan vi spørge os frem i Kroerne.

Prinsen.

Kasper, Du er en Perle! Og hvis jeg vinder hende, og har hjemført hende som min rette kongelige Brud, saa skal jeg opfylde

Alt, hvad Du begærer af mig — indenfor rimelige Grænser.

Kasper.

Naa — dog ikke længer. Saa vil jeg til en Begyndelse spille Rejsemarschen! (kaster Ranslen over Ryggen, gnider en Marsch paa Fiolen, som fortsættes i Mellemaktsmusikken).

(Tæppet).

FØRSTE AKT

Sal i et Rokokopalads. Gennem en Portal i Baggrunden ses Vandet med Bygninger, Skibe og Baade. Paa hver Side af Portalen er opstillet Vagt, Hofbetjente og Musikanter. I Forgrunden (tilvenstre for Tilskuerne) en Forhøjning med Baldakin og to Tronstole. Her sidder Kongen og Prinsessen. Mellem Forhøjningen og Baggrunden, Hoffets Kavalerer og Damer. En høj Schweizer med Stav, fulgt af to Vægttere, fungerer som Ordensmarschal.

En Frier staar med Haanden paa Brystet, bukkende foran Forhøjningen. Nogle af Kavalererne bøjer sig frem og betragter ham.

Første Frier.

Saaledes som Phøbus flammer bag sin Sky, saaledes flammer mit Hjærte for Eder, Prinsesse. Cupido har taget en gylden Pil af sit Kogger, dyppet den i den dræbte Philomeles Blod, og med denne søde Gift indridset Eders Navn uforglemmeligt i min Sjæl. Skal jeg veklage over Guden? Skal jeg anraabe Phøbus om at dække mig bag sin Sky? Skal

jeg ønske, at jeg alt var faret ned til Erebus, skjult blandt Skyggerne, hvor saa mangen for-
tvivlet Elsker jamrer over sin Elskede? Nej,
Prinsesse, det

Prinsessen

(i rig Dragt fra Begyndelsen af det attende Aarhundred, gaber, holder
sig for Munden).

Det keder mig! —

Kongen

(farer op af et lille Blund).

Ah! —

Første Kavalier

(til Schweizer).

Det keder Prinsessen!

Schweizer

(lægger Haanden paa Frierens Skulder).

De keder Prinsessen, Deres Velbaarenhed!

Første Kavalier.

Hvilken Straf befaler Deres Majestæt —?

Anden Kavalier.

Skal han hænges, druknes eller parteres? —

Frier.

Men min Gud, hvilken Forbrydelse har jeg
da begaaet!

Prinsessen.

Han kunde være en Intrigant, en Skurk,
alt muligt — vi vilde se igennem Fingre der-

med! At have kedet os, det er en Majestæts-
fornærmelse — og den fordrer sin Straf. (betænker
sig). Rag hans Overskæg af ham, den Nar!
Skær Halerne af hans Heste, og før ham saa-
ledes med sit Følge igennem Byen!

Kongen.

Du er naadig idag, mit Barn!

Frier

(river sig løs fra Schweizeren)

Fordømt, at din Skønhed lokkede mig hid.
Men den vil bringe Dig selv Fortrydelse, som
den har bragt mig Forsmædelse. (kaster Portrætet
for hendes Fod). Dér er det Contrafej, som har
forført mig! Gid det aldrig var kommet ud i
Verden.

Kongen.

Han er uartig —

Prinsessen.

Han dutter mig ligefrem. Det er saamænd
det Mandigste, han har sagt.

Kongen.

Herauss! Allez!

(Frieren føres ud).

Prinsessen

(slaar med sit Lommetørklæde).

Uh, denne Parfume. (klapper i Hænderne). Frokost!

Kongen.

En lille Forfriskning. Det var et fortræffeligt Ord, min Datter! (Fanfare udenfor). Saa! der kommer en ny Herregud, det faar aldrig nogen Ende.

Prinsessen

(sætter sig til Rette i Stolen igen).

Min Vilje maa jeg ha'! Du skal se, lille Papa, jeg slaar nok en Gang til og tager mig en Mand: men det er en saa vigtig Sag — for det første for mig selv, og saa for Land og Rige — at jeg netop faar den rigtige. (klapper ham paa Kinden.) Ikke sandt, Du rare, gode Papa? —

Kongen

(tager Snusdaasen op).

Du snakker! (snuser) Ak ja! (Frieren føres ind af Schweizeren.) Naa; han ser drabelig ud Paa Kroppen er intet at klage (bedende) Tag ham, Barn!

Prinsessen.

Duftede den forrige af Pomade, saa stinker han dér af Selvros. Praleri staar ud af hans Mund, ligesom Dampen af en Ovnsprække. Aa, jeg faar ganske ondt paa Forhaand!

Kongen

(trækker paa Skuldrene, snuser).

Jeg haaber, han maa ha' Trumfer i Baghaanden!

Prinsessen.

Ligner han ikke en Tyr, som vil til at stange?

Kongen.

Kan Du se Hornene! — jeg ikke!

Prinsessen.

Han er sandsynligvis Enkemand og bærer Flor over dem.

Kongen.

Stille!

Schweizeren.

(fører Frieren frem foran Forhøjningen).

Hans Durchlaughtighed Kurfyrsten af Podolien, Markgreve af Volhynien, Søn af den regerende Fyrste af Siebenbürgen, Sønnesøns Søn af den store . . .

Prinsessen.

Mér end nok! — Lad ham svare for sig selv.

Schweizeren.

Tal, Deres Durchlaughtighed!

Frieren

(bukker stolt-forlegen, snor sin Knebelsbart, lægger Haanden paa Kaardehæftet).

Prinsessen.

Man skulde tro, han vilde have os ud for Fuglestangen!

Kongen.

Han mærker, at Du vil lade ham løbe med Limstangen, skal jeg sige Dig! (afsides) Det gør mig ondt for Fyren! (byder Frieren sin Daase) En lille Pris . . . ?

Frieren

(ryster paa Hovedet).

Prinsessen.

Det skal hjælpe paa Hukommelsen! siger man. De har maaske tabt Maal og Mæle over vor Skønhed? —

Frieren

(med et gennemborende Øjekast).

Jeg er Soldat, Prinsesse, — og vant til at lade denne (slaar paa Kaarden) svare for mig.

Prinsessen.

Ih min Gud, hvorfor sendte De da ikke Sablen herhen og blev selv hjemme?

(Hoffolkene ler).

Frieren

(ser sig om).

Det er nemt at være lystige herinde, mine Herrer. Men udenfor . . .

Schweizeren.

Man vender ikke Ryggen til Prinsessen . . . !

Prinsessen.

Deres Durchlaughtighed er ret underholdende — en face! —

Frieren.

Prinsesse! Deres ualmindelige Skønhed, som jeg kender af et Contrafey, har lokket mig hid. Man havde forberedt mig paa, at De ejede en hvas Tunge, men man havde ikke sagt, at i det skønne Øje stod Kulde og Spot. En Tunge kan tæmmes, men Kulde og Spot kender jeg ingen Midler imod. Jeg trækker mig tilbage uden at bejle!

Prinsessen

(til Frieren med et overlegent Smil).

De synes at være langt forsigtigere selv, end Deres Sabel kanske vilde have været i Deres Sted. De har Deres Frihed. Vær glad over den! og (med hævet Stemme) gem Deres moralske Udgydelser, indtil De finder det Jomfrulam, der kan blive et underdanigt Object for Deres Tilbøjeligheder — saadan som Størsteparten af Mandfolkene ønsker sig det. (giver Schweizeren et Vink).

Schweizeren

(bukker for Frieren).

Deres Durchlaughtighed!

(Frieren bliver gelejdet ud, men standser udfordrende overfor en af Kavalernerne, der ler ad ham).

Prinsessen

(rejser sig, bydende).

Et Ord, Fremmede! Ægg os ikke til Vrede! Om det saa er Prinser af Blodet, saa gør vi kort Proces med dem her!

Kongen

(rejser sig).

Herauss! Allez! . . . ,

(Frieren ud).

Prinsessen

(klapper i Hænderne).

Og nu har vi fortjent vor Frokost!

Kongen.

Det var et fortræffeligt Ord, min Datter!

(tager Kronen under Armen og stikker Sceptret i Lommen paa sin røde Kaabe).

(Musik. Et dækket Bord rulles ind i Mellemgrunden tilhøjre. Kongen og Prinsessen begiver sig derhen. Hoffolkene og Betjentene serverer for dem. — Fanfare fra Portalen i Baggrunden. Musiken holder inde).

Kongen.

Man har da heller ingen Madro!

Prinsessen

(til Schweizeren).

Før Vedkommende ind og lad ham vente, til vi har spist!

(Musik. Schweizeren kommer med Prinsen og Kasper Røghat; begge i Kapper og med spidspullede, bredskyggede Filthatte paa Hovedet. De føres hen i Forgrunden tilhøjre ligeoverfor Tronstolene. Musiken dæmpes).

Prinsen

(flyr Schweizeren nogle Pengestykker).

Mæld mig saa!

Schweizeren.

Hvem maa jeg mælde, Deres Durchlauchtighed?

Prinsen

(betænker sig et Øjeblik).

Kasper Røghat.

Schweizeren

(spørgende).

Hvem —?

Prinsen.

Kasper Røghat — Junker til Skive, Nibe
og Løgstør.

Schweizeren

(bukker).

Det er et meget svært Navn. (gaar mumlende).

Kasper.

Men, Herre . . . mit ærlige Navn? —

Prinsen

(ler).

Det var en Idé, jeg lige nylig fik, da jeg
saa' min Formand i Faget derudenfor!

Kasper.

Naa ja — slid kun paa Navnet saa meget
I vil, men hold Personen udenfor!

Prinsen.

— Hvad synes Dig om Slottet?

Kasper

(ser sig omkring).

Naar jeg faar rigtig Rede paa det, saa skal
jeg sige Jer det.

Prinsen.

Her er mere Krimskrams end derhjemme?

Kasper.

Folk her maa have bedre Raad end hos os.
— For Masse Haar de har paa Hovedet . . .!
(antyder en Allongeparyk). Og saa Fruentimmerne . . .!
(viser Breden over Hofterne af Pocher og Falblader).

Prinsen

(ler).

Der kan ligge meget skjult under alle de
Skørter —!

Kasper.

En Jomfru kunde her gøre Barsel uden at
nogen Mo'rs Sjæl havde haft Anelse derom.

Prinsen

(tager et lille Portræt frem, som han bærer i et Baand om Halsen)..

Nu skal vi se, om Skilderiet ligner Na-
turen —

Kasper.

Eller Naturen Skilderiet?

Prinsen.

Dumrian! Hys!

(Kongen har rejst sig).

Kongen

(kommer hen til dem; han har Servietten om Halsen endnu og spiser
paa et Stykke Kage).

Bon jour, Messieurs . . .

Prinsen.

Eders Majestæt! (bukker; Kasper ligeledes).

Kongen

(nikker til Prinsen, afsides):

Der sidder et rart Ansigt paa den Fyr!
(højt). Naa, mine Venner — I er altsaa ikke for-
knytte?

Kasper.

Aldrig forknyt, Deres Majestæt!

Kongen

(til Prinsen).

I har vel ikke begge to samme Ærind —?

Prinsen

(præsenterer Kasper).

Min Ven og Fortrolige! — Vi er saa godt
som uadskillelige.

Kongen

(ryster paa Hovedet).

Det strider rigtignok mod Reglementet —
men naar I alligevel vil hænges, saa kan I jo
blive hængt i Selskab!

Kasper.

Om Forladelse, Herre Konge; dér lod De
et stygt Ord falde —

Kongen

(taber et Stykke Kage).

Lod jeg noget falde? — Er Du kommen
langvejs fra, min Søn? (bryder af Kagen og byder ham.)

Prinsen.

Tak! — Jo vi er ellers lidt langvejs fra!

Kongen.

Jeg kan se det. Saadanne Hatte og Kapper er ude af Mode her — ja for flere Menneskealdre siden.

Prinsen

(ler).

Ih nej vel?

Kasper.

Man skal ikke skue Hunden paa Haarene, Deres Majestæt! (vil aabne sin Kappe, Prinsen forhindrer ham deri.)

Kongen

(nikker.)

Ja ja, Børn. Det er ikke for Skrædderens Skyld, at I bliver hængt. (gaar tilbage og byder Haanden til Prinsessen, der nu rejser sig.)

(Musik.)

Kasper.

En gemytlig gammel Herre! — Han hænger sig ikke i Formaliteter . . .

Prinsen

(griber Kasper om Armen, peger i dyb Beundring paa Prinsessen, der af Kongen føres op paa Forhøjningen.)

Guddød, Kasper — hvad siger Du?

Kasper.

Jeg siger: — En Porcellænsdukke!

Prinsen

(ser ufravendt, helt drømmende paa hende.)

Hun er vidunderlig dejlig!

Prinsessen.

Naa, Hr. Junker med de mærkelige Navne
— I falder rent i Staver.

Kongen.

Pst! pst! (vinker til ham.)

Prinsen

(bøjer sig langsomt og dybt.)

Prinsesse! (ser atter paa hende, bliver derpaa
Herre over sig selv ved en kraftig Bevægelse.)

Prinsessen

(smiler.)

Træd nærmere!

Prinsen

(gør et Par Skridt frem, Kasper ligeledes; Hoffet ler; Prinsen vender
sig og siger kort til Kasper: Bliv!

Prinsessen.

En ad Gangen! — Hvem er Frieren?

Prinsen

(bestemt.)

Jeg bejler til Prinsessen af Illyrien!

Prinsessen.

Ah! — Og den anden . . . ?

Prinsen.

En Ven, en trofast Tjener, som mig følger,
og som, ifald jeg sætter Livet til,
hjembringer Budskab over Havets Bølger
for dem, som hist min Død begræde vil.

Prinsessen.

Begyndelsen ret begrædelig — og tilmed
paa Vers.

Kongen.

Hvad, paa Vers . . . ?

Prinsen.

Prinsesse, jeg er fra et Land, hvor Sproget
paa Tungen lægger nemt en Melodi,
saa snart som Øjets Fjerkraft løfter Laaget
i glad Forundring eller slaar det i
med sorgfuld Vemod. Truffet her jeg staar
af Eders Skønhed, og idet mit Øje
berust omkredser dette gyldne Haar,
den røde Mund, der mod sin Vilje spaar
en dristig Bejlers Tørst sin Velkomstdrue,
imens jeg maaler her Ovalens Bue
og disse fine Bryn, der mildt sig bøje —
saa véd jeg ikke selv, hvordan det gaar,
men Sprogets Ord maa til Musik sig føje.

Prinsessen.

En Trubadur! Det er rigtignok lidt anti-
kveret; men lad os høre en Gang: hvad er det

for et mærkeligt Land, der sender mig en saad-
dan Frier paa Halsen?

Prinsen.

Prinsesse, jeg er fra et Land, som ligger —
jeg véd ej, under hvilken Bredegrad,
men, omend højt mod Nord, det aldrig tigger
af Solen Smil, som den ej give gad;
vor Ret vi kender: Hælvten af vort Aar
i festligt Solskin over lyse Strande! —
i Mørkets Hælvte vi pløjer og vi saa'r
og fletter Saga Mindekrans om Pande.

Den Vinter drysser Rim i Egens Skæg,
da maa vi selv ved Læsning os foryngre,
mens Kampen maner Skygger over Væg,
og Arnen skjules af en Lytter-Klynge;
den lyse Sommernat med Elskovs Glød
i Flammer maler for os Fremtids Morgen
og kaster Haabets Guldbørs i vort Skød —
fra Bondens Røn og op i Kongeborgen.

Om Vintren Sneen over Marken trækker
sit hvide, silkebløde Soveflor,
om Vaaren Solen gennem Løvets Sprækker
lysvaagen ser en nyskabt, grønklædt Jord;
om Høsten friske Pust fra Havets Vinde
rødmusset farver Knøsens Ferskenkind,
om Somren Duft fra honningsøde Linde
i Drømme vugger Pige hjertet ind.

En Drøm det er, at færdes i vort Land,
i disse stille, fortidssvangre Skove,
hvor Bøgens Fjerhat fejer Skyens Rand
og spejler Skyggen dybt i Fjordens Vove,
hvor Engen med sit blommede Betræk
er Søsterseng for Elverkongens Møer,
der slumrer nu, men snart om Busk og Hæk
opfører Dansen langs de dunkle Søer.

Der findes ikke Bjærg med stejle Sider,
ej mørke Kløfters gabende Portal:
mod Havet Bækken uden Hvirvler glider,
som stod den stille i den jævne Dal;
ej Hast og Voldsomhed Naturen ejer,
og Slægten, som blev født i dette Land,
blir derfor aldrig grusom i sin Sejer,
og bærer Tab, som det sig bør en Mand.

Stolt er jeg af mit Land, mit Folk, min Stamme,
stolt af at færdes husvant over Hav;
i Afstand ser jeg Hjemmets Kyster flamme
med dobbelt Glød, som Sol igennem Rav;
det varme Skær mildt om mit Hjærte ligger —
til Overdrivelser jeg lidet véd,
men heller i mit eget Hjem en Tigger,
end borte eje Verdens Herlighed!

Prinsessen

(spydig).

Naa, det er ikke Overdrivelser? Pfui! en
Tigger . . .! det lugter ligefrem af Gaden.

Kongen.

Unægteligt! Der er noget ved en Tigger —
som jeg ikke for min Død . . .

Prinsessen.

Stille, Papa! — (til Prinsen) I kom som Frier;
— naa, saa fri da! (læner sig skødesløs tilbage i Stolen).

Prinsen

(tager Portrætet frem, kysser det, bøjer sig dybt og siger):
Jeg var en sorgløs Svend, da Skæbnens Leg
i Hænde dette Kontrafej mig spilled,
og sorgløs jeg mit gode Skib besteg,
at se, om og Naturen taled sandt,
om I, Prinsesse, ligned Eders Billed.
Nu har jeg sét! Hver lønlig Tvivl forsvandt,
og dermed af mit Sind al sorgløs Tant
— lad Drengene lege, Knøse gøre Løjer! —
tilbage blev en Mand, der, lidet vant
til Tjenerroller, knælende sig fandt

her for min Herskerinde jeg mig bøjer!

(sætter, knælende, Foden paa Portrætet og søndertræder det).

Her knuser jeg den skrøbelige Skal,
der stræber Eders Ansigt at gengive;
den virkelige Kærne, den har ál
den Skønheds Sødme, som ej bag Krystal
et malet Farvespil kan efterskrive;
vel sandt: jeg lignes kan ved mangel Gæk,
der, fængslet hastigt af et ydre Træk,

straks om den indre Skønhed sig udbreder —
 lad være saa! men Guden har mig rørt,
 mit Øre har hans Læbers Hvisken hørt —
 min Fremtid vies nu kun ham og Eder!

Tro dog ej derfor, jeg er døv og blind:
 jeg hører under denne Vid og Latter,
 jeg ser vel under disse hundred Ynder
 hvad jeg, i Sandhed, lidet højt kun skatter;
 men Elskov, sat til Højbords i mit Sind,
 bereder Eder Nænsomhedens Hynder,
 og gives Eders Skønhed i min Haand,
 og bindes sammen vi med stærke Baand,
 og viser Skønhed, Rang og Vid og Aand
 sin Uformuenhed til at betrygge
 den Fremtid, som jeg dog saa lys mig venter:
 saa vid, at jeg har Kærlighed for To —
 paa den jeg lader Livet trygt bero;
 først gennem Prøvelser man fæster Bo:
 som man skal slide sine Bryllupssko
 før man den rette Bryllupsglæde henter!

Prinsessen

(spodsk).

Hvilken rørende Højmodighed! I vil optugte
 mig og Jer selv paa samme Tid. Og ved hvilket
 Middel? (ler) ved Eders „Kærlighed“! Det er det
 Naiveste, jeg endnu har hørt.

Hoffet

(ler).

Kasper

(til Prinsen).

Skal vi trække blank, Herre?

Prinsen

(dæmpet).

Nej, endnu ikke!

Kongen

(banker paa sin Tobaksdaase).

Kunde jeg bare forstaa ham . . .

Prinsessen

(vender sig spørgende mod Schweizeren).

Hvem er han?

Schweizeren

(bukker).

Den Herre er Junker til — ja Godsernes
Navne kan jeg ikke huske.

Prinsessen

(ler).

Han er vel Herre til en Hytte, Junker af
et Straaknippe, forlenet med et Krus Kildevand
og et surt Landbrød?

Hoffet

(ler).

Prinsen

(rolig).

At ikke straks jeg nævned mit Navn, min Rang
og Stand,
det bør I ej fortryde paa, thi det bevise kan,

at jeg har næret Tillid til Eders sunde Blik,
ej villet kildre Øret med klingende Musik;
ifald jeg kunnet tækkes Jer paa staaende Fod
med Lader og med Miner, som her jeg for Jer stod,
da véd jeg vist, Prinsesse, det var for Begge
bedst —
og derfor ej jeg satte mig straks paa den høje
Hest.

Men jeg har mig forregnet: det blir min egen
 Men;
 kan ej mit Øje tale, saa tal da, Bryst og Ben!
 (aabner Kappen.)
 Og tro'de I, at Kappen har skjult, hvad der ej
 du'r —

saa værсаagod, Prinsesse, se mig i hel Figur!
(kaster Kappen; staar i en ridderlig Renæssancedragt. Kasper
ligeledes i en tilsvarende Tjenerdragt.)

Kongen.

Det er straks en Forbedring! (til Prinsessen,
dæmpet) Tag ham, Du!

Prinsessen

(utaalmodig, vinker afværgende).

Vi leger ikke Fastelavn. — Er I adelig eller borgerlig? Embedsmand eller Officer? Har I Gaard eller Gods? . . . Skynd Jer!

Prinsen

(stolt).

Min Fader er af Adel, af gammel og af god,
der flyder i mine Aarer en Række Ahners Blod,

et Embed' paa mig venter; Gud give mig Forstand
til Hværvet godt at røgte — det største i vort
Land.

Min Moder var af Herkomst en Folkets Datter
god,
der flyder i mine Aarer det jævne, sunde Blod;
om blot jeg hende ligner, jeg nævne skal forsand'
med Stolthed mig en Borger — den bedste i
vort Land.

Til Fods og Hest jeg kæmped og vandt for-
gangen Aar
Guldsporen mig i Slaget, som stod om Gods og
Gaard;
det var ved Landegrænsen, at jeg blev Ridders-
mand —
jeg bejler til Prinsessen som Prins af Danmarks
Land!

Kongen.

Bravo! Ja, saa faar jeg vel sige: cousin! . . .
(vil ned.)

Prinsessen

(holder ham bydende tilbage).

Der er ingen Grund til at forivre sig, Papa!
(til Prinsen) At De er Prins til et eller andet Land,
imponerer os virkelig ikke. Her har været den
Slags Ansøgere før. Jeg skøtter i det hele
taget ikke om Mandfolkene — og hellere end
at tage saadan en almindelig kedsommelig Prins

som Jer, vilde jeg løbe af Landet med en Stodderprins.

Prinsen.

Det er stærke Ord, Prinsesse!

Kongen.

(snuser).

Ja, det skal Gud vide . . .

Prinsessen.

Det skal være stærke Ord! Jeg kan Jer paa Fingrene allesammen — Prinser og Fyrster, Grever og Baroner, Officerer og Diplomater — lige ned til det gemene Folk, som ikke kommer mig ved. I er som trukken ud af Næsen paa hinanden; selv Jeres Grovheder svøber I ind i Silkepapir — og hvad enten I taler paa Vers eller i Prosa, lige lidt morsomt er det. Før vilde jeg sidde paa aabent Torv og sælge Lerpotter, før jeg giver saadan En Magt over min Person. Hvis jeg skal have en Mand engang, saa maa han kunne imponere mig. Heller maa han slaa mig end kede mig. Men vinder En min Tilbøjelighed — og skulde Ulykken ramme os — saa vilde jeg ikke genere mig ved at gaa med Tiggerposen for hans Skyld!

(Bevægelse blandt Hoffet.)

Kongen.

(rejser sig).

Nej, det er dog for galt . . .

Prinsessen

(rejser sig, snapper Sceptret fra ham, peger bydende mod ham og Hoffet).

Har min kgl. Fader ikke svoret, at lade mig have fri Raadighed over min Haand? Har han ikke givet mig Haand- og Halsret over de Friere, som jeg forkastede? Er ikke Hær og Flaade taget i Ed paa at ville forsvare alle mine Handlinger? . . . Naa; hvem knyter da?

Hoffet

(bukker dybt).

Prinsessen har at befale.

Kongen

(ynkelig).

Min Datter har at befale.

(snuser, ser hovedrystende ned paa Prinsen, som er traadt tilbage ved Siden af Kasper og med Opmærksomhed følger Optrinet.)

Prinsessen

(ser sig omkring, kaster med Nakken, ler derpaa højt).

Nikkedukker! (til Prinsen) Dér ser De! . . .

Prinsen

(bukker rolig).

Jeg er i Deres Magt . . .

Prinsessen

(til Kongen).

Hvad skal vi gøre ved ham?

Kongen

(trækker paa Skuldrene, bedende:)

Skaan ham! — Han talte dog saa pænt . .

Prinsessen.

Ja pænt! Det er netop Sagen . . . (lægger
Sceptret paa Næsen; betænker sig; P a v s e.)

Prinsen.

Jeg beder ikke om Naade. Jeg vidste, hvad
jeg udsatte mig for. Men her er min Ven og
Tjener; han har ikke forbrudt sig . . . Vis Høj-
modighed og lad ham rejse.

Prinsessen

(betragter dem begge, kaster med Nakken, ler højt).

I kan løbe beggeto! (stiger ned ad Forhøjningen;
Kongen fører hende.)

Hoffet.

Prinsessen er naadig!

Prinsessen

(idet hun passerer forbi Prinsen og Kasper).

Min Pappegøje, som har været bortfløjet i
tre Dage, kom i Morges tilbage. Det er Jeres
Held! (Musik.)

(ud med Hoffet tilhøjre. Kongen fører hende til Døren, staar dér
bukkende, vender saa tilbage.)

Kongen

(til Prinsen).

Ja min kære cousin: Jeg vil ikke sige, at
I har skudt Pappegøjen . . .

Prinsen

(smiler).

Det vil jeg heller ikke. Jeg vil blot sige,
at hvis Pappegøjen var bleven skudt, saa er
det Rimelighed for, at vi var bleven hængt.

Kongen.

Ak Gud ja! (snuser, byder Prinsen.) De maa ikke
være altfor vred . . .

Prinsen

(bukker ironisk.)

Jeg har tværtimod Grund til at være i høj
Grad taknemlig for den store Naade.

Kongen

(byder Kasper Daasen).

Ak ja! Hvad skal man sige? En svag
Fader . . .

Kasper.

Hashti! . . . Det nøs jeg paa.

Kongen

(familiær, til Prinsen).

De maa ikke bære Nag til os. Jeg kan,
ved Gud, saa godt lide Deres Ansigt!

Prinsen.

Skade, at Deres Datter ikke har den samme
Smag!

Kongen

(støder ham paa Albuen).

Hva'? — vi skal vel ikke i Krig for den
Sags Skyld?

Prinsen

(ser paa Kongen).

Tror De — for den Sags Skyld — at man
saadan ustraffet lader sig . . .?

Kongen

(afbryder klynkende).

Men Herregud, De blev jo netop ikke straffet —!

Prinsen

(ler).

Det var en stor diplomatisk Dumhed af Deres Datter. Man skal klippe Kloen paa Ulven, mens man har ham i Saksen!

(begynder at gaa.)

Kongen

(snuser; til Kasper).

Hør min brave Ven — forestil ham dog, at — at en Krig fordrer store Udgifter.

Kasper.

Han dér — han er flot anlagt, Deres Majestæt!

Kongen.

Og Menneskeblod —

Kasper.

Vi har Vadestøvler — vi kan gaa i Blod til Knæerne!

Kongen.

Sapristi! — Hør, jeg vil være en Mand. Jeg vil ligestraks gaa til min Datter. Jeg vil sige hende, at — at — at jeg er hendes Fader — og at jeg ved min faderlige Myndighed byder hende at gøre Dem Afbigt, at tage alle sine Ukvemsord tilbage, at . . .

Schweizeren

(kommer med de to Vægttere).

Prinsessen beder Deres Majestæt komme straks, for at overvære Hoffets Boldspil!

Kongen

(ulykkelig).

Nu kommer jeg — nu kommer jeg . . .

(gaar med Schweizeren, vender om, kommer tilbage.)

Prinsen

(smiler).

Nu har Deres Majestæt den forønskede Lejlighed til at vise Dem som en Mand.

Kasper.

Ja! Vi forlanger Afbigt — og Frokost!

Kongen.

Nej — ja — nej!

Schweizeren.

Det skulde være straks, Deres Majestæt!

Kongen.

Aa, jeg er en ulykkelig Fader.

(løber ud.)

Kasper.

Komedien er til Ende — synes mig.

Prinsen.

Nu begynder den først!

Kasper.

Ah, det er en anden Sag!

Prinsen.

Lagde Du ret Mærke til de Ord, hun sagde?

Kasper.

Om Pappegøjen? Det kunde være, at den naadige Dame igen mistede den . . .! (afsides)
Han er jo som forhekset! (højt) Kom!

Prinsen.

Du har altsaa dog ikke lagt Mærke . . .
(tager et Stykke af Portrætet op fra Gulvet.) Den trodsige
Mund — den bydende Hage — og det ene
dejlige, ondskabsfulde, spydige, allerkæreste Øje
. . . Nu kan jeg Billedet udenad. Nu kommer
vi til Originalen.

Kasper.

Lad De det ene Øje blive, hvor det andet
er; og slaa De den hele Geschichte ud af Tan-
kerne. Kom, Herre . . .! Nu drager vi Verden
rundt som to forlibte Trubadurer — indtil vi
kommer til den næste Prinsesse, som muligvis
har en bedre Smag!

Prinsen

(drømmende).

Dejlig er hun — dejlig! (siger rask og bestemt.)
Hun skal tvinges — hun skal vindes!

Kasper.

Men Gudbevares! . . . (stirrer paa ham, siger derpaa bukkende) Altsaa hjem — og i Panser og Plade!

Prinsen

(stærkt).

Nej, blive her — i Kønrog og Pjalter!

Kasper

(løfter Hænderne, ryster paa Hovedet).

Kærlighed har gjort ham til en Taabe!

Prinsen

(ler, slaar ham paa Skuldren).

Nej — til en Mand!

(Tæppet.)

ANDEN AKT

FØRSTE BILLED

Udenfor Bagsiden af Slottet. Tilvenstre en bred Landevej, der løber under træbevoksede Klippe-Skrænter og i Baggrunden taber sig i Terrænet, som med Bygninger og frodig sydlandsk Plantevækst falder jævnt af mod Havet. Tilhøjre en lille Pavillon i en Terrasse-Have, der er skilt fra Landevejen ved et forgyldt Gitter.

Prinsen og Kasper tilvenstre under Skrænten. De ere begge forklædte; Prinsen som en ung Tater, i Gedeskindssandaler snørt opad Benene, lappet Kofte og Kappe, mørk i Ansigtet med mørkt kruset Haar og Skæg; Kasper som en gammel Zigeunerkvinde. De har en Pose liggende imellem sig, hvorfra Prinsen tager Levnedsmidler frem og en Dunk Vin. Medens Kasper spiser og drikker, gnider Prinsen paa et Strenginstrument, som han har hængende under Kappen; ligesom ogsaa Kasper har sin Violin.

Prinsen

(spiller og synger).

Dum didelej, dum didelej — eja, saa kom vi saa vidt!

Kasper

(holder for Ørerne).

Prinsen.

Jeg øver mig! . . . (peger med Buen paa Maden.)
Smager det?

Kasper.

Jeg er sulten, — det er mit Svar, Herre!

Prinsen.

Du skal blive i Rollen.

Kasper.

Saa ræk mig Dunken, din Æsel!

Prinsen

(ler. rækker ham Vinen).

Dér Mutter! — dér, din gamle Fyldebøtte!
— dér, din Hvidløgsgnaver! — Min sønlige
Kærlighed tillader mig ikke at give Dig ømmere
Navne; ellers vilde jeg sige Dig, at der er en
vis gammel Dame, som Du har en skuffende
Lighed med.

Kasper.

Hvad, min Djævlaunge! — Fandens Olde-
mo'r . . . ?

Prinsen.

Paa et Haar! Man skulde forsværge, at Du
hørte til det smukke Køn — saadan en Stub-
mark, som dine Kinder er!

Kasper

(stryger sig om Hagen).

De Stubbe kildrer mig, min Dreng, saa jeg
faar Lyst til at kysse Dig.

Prinsen.

Gem det, til Prinsessens Hofdamer kommer.

Kasper.

Den ene Dame kysser ikke den anden; —
det er imod Naturens Orden. (drikker.)

Prinsen.

Du tager godt til Dig af Varerne!

Kasper.

Ja, min Snut! Jeg har spist adskillige
Skæpper Salt i mit Liv. Og da jeg gav Dig
Die, saa sugede Du mig saadan ud, at jeg siden
har gaaet omkring med en Brandtørst.

Prinsen.

Det er godt! Bliv bare i Rollen!

Hofdamen

(i Pavillonen).

Vejret er dejligt! Tag saa Ringspillet frem!

Prinsen

(rejser sig, kigger).

Der er de! Nu maa vi synge vore Zigeuner-
viser. (sætter sig, tager en lille Kobberkedel og Værktøj ud af
Posen, giver Kasper begge Dele til at hamre Takten paa.

Kasper

(synger).

Paa Gærdet vokser Jordbær,
paa Gærdet vokser Brombær,
paa Gærdet græsser Gæslinger —

eja, eja, eja;

og Ræven saa' til Jordbær,
og Ræven saa' til Brombær,
og Ræven aad de Gæslinger —

eja, eja, eja!

Prinsen.

Bedre endnu!

(spiller og synger:)

Jeg véd saa stolt en Kongeborg,
jeg véd saa stor en Landesorg,

Prinsessen er forhekset,

Prinsessen er besat;

aa ja:

men Rosenknoppen brister i saa kort en Som-
mernat.

Da kom der en Zigeunerkvind',
hun førtes for Prinsessen ind:

hvad Djævel kan vel plage
saa kongelig en Mø?

aa ja:

de klager sig saa jammerligt, men kan ej deraf dø.

Hun kaldte frem af Skovens Skjul
sin Sønneke, sin Galgenfugl:

den ene Djævel driver
den anden Djævel ud;

aa ja:

naar Natteduggen falder, saa staar Rosenknoppen
Brud.

Prinsen.

. . . Pst! Der har vi Prinsessen.

(Prinsessen kommer ud af Pavillonen med sine Hofdamer; de har
et forgyldt Ringspil med sig, stiller sig op, begynder at spille.)

Prinsessen

(til Første Hofdame).

. . . Naar Du næste Gang taber Ringen,
saa faar Du et Ørefigen!

Kasper

(til Prinsen, som ufravendt betragter hende).

Hun er nok lige saa hvas mod Fruentimmer
som mod Mandfolk . . . Tab ikke Næsen, Herre!

Prinsen.

Du har Ret. Til Arbejde! — Bank Du paa
Kedlen, saa skriger jeg op.

Haa — hulia — haa!

Jeg sliber Sakse, jeg sliber Knive,
jeg flikker Kedler, jeg flikker Hjerter;
jeg stiller Tandværk og alle Smærter —

Haa hulia — hu!

Prinsessen.

Hvem tabte Ringen? — Kom her!

Første Hofdame.

Naade, Prinsesse! Det var ham derude paa
Vejen, som gjorde mig bange.

Prinsessen.

Hvad kommer den Stodder Dig ved? Men
jeg skriver det paa Regning — saa gør vi op
siden. (fortsætter Spillet.)

Prinsen

(tager en forgyldt Bilbouquet ud af Posen, svinger den over sit
Hoved, synger:)

Legetøj for Store, Legetøj for Smaa:
byd Du mig din røde Mund, saa kysser jeg derpaa!

Hej, hop! (idet han kaster Kuglen fra Skaalen, flyver der
en Sværm Sommerfugle i Luften.)

Anden Hofdame.

Se bare, Prinsesse . . . !

Prinsessen.

Hvad er der? — Nej, det var da nydeligt!
(vinker ad Prinsen.) Du dér . . . kom herhen!

Prinsen

(kaster, Sommerfuglene flyver igen; synger:)

Sommerfugle, Guldfugle, Gærdesmutter smaa:
Lokkemad for Den, som kun har Leg at tænke paa!

Første Hofdame.

Han forstaar os ikke. Han er maaske
fjollet.

Prinsessen.

Det dumme Ringspil! (kaster sin Stok; de andre ligeledes.) Vi maa have fat i ham : . . (til Første Hofdame.) Gaa ud og køb det af ham!

Første Hofdame

(tøvende).

Han ser saa sort ud —!

Prinsessen

(bydende).

Husk paa, hvad jeg skylder Dig! --

Første Hofdame

(gaar ud igennem Laagen til Prinsen).

Prinsessen vil købe dit Legetøj dér. Naa, skynd Dig — giv. hid!

Prinsen.

Hvad skal jeg saa mere mig med?

Første Hofdame.

Hører Du ikke? — Her har Du en Daler . . .

(rækker ham.)

Prinsen

(gemmer Bilbouquet'en, giver hende Daleren tilbage).

„Dér har Du en Daler, gaa paa Marked, køb en Ko, tag Kalven med . . . Dikkedikkek!“

(tager hende under Hagen.)

Første Hofdame.

Uforskammede!

Prinsessen

(raaber).

Men saa skynd Dig!

Første Hofdame.

Han vil ikke tage imod Penge.

Prinsessen.

Byd ham mere — og kom saa!

Første Hofdame

(til Prinsen).

Her er fem Daler. Giv saa hid . . .!

Prinsen

Det er ikke tilfals for Penge: (rasler med sin Lomme.)

Første Hofdame.

Men Du hører jo, at Prinsessen vil have det!

Prinsen.

Saa maa Prinsessen betale Prisen derfor — et
Kys paa hendes røde Mund!

Første Hofdame.

Du er forrykt, Stodder! (gaar tilbage til Laagen
hvor Prinsessen staar.) Ih, Gud fri os! . . .

Prinsessen.

Naa . . .?

Første Hofdame.

Nej jeg tør slet ikke sige, hvad han for-
langer!

Prinsessen.

Sniksnak! —

Første Hofdame.

Prinsesse — han vil kysse Jer paa Munden!

Alle Hofdamer

(skriger).

Ih!

Prinsessen.

Nej — det indlader jeg mig ikke paa! Min kongelige Mund til saadan en grim Bonde . . .!

Første Hofdame.

Han er slet ikke saa grim, Eders kongelige Højhed! — Og saa kan I jo bruge Eders Lomme-tørklæde bagefter . . .

Prinsessen

(løfter Haanden).

Tag sig i Agt, Jomfru Næsvis! (staar lidt, bider paa sit Lommetørklæde, betænker sig, vinker derpaa ad Prinsen). Kom herhen! (til Hofdamerne.) Vend Jer om! Saa . . .!

Prinsen

(kysser hende).

Købt og betalt. Godt betalt! (rækker Bilbouqueten over Laagen til Hofdamerne).

Prinsessen

(visker sig om Munden med Lommetørklædet).

Gaa bort fra vore Øjne! Og hvis Vi hører, at Du har løbet med Sladder om dette, saa lader Vi Dig gribe og piske!

Prinsen.

Jeg skal nok hytte mit Skind, naadige Dame!

Prinsessen.

Bort! siger jeg. (hun gaar indenfor Laagen i Kreds med sine Hofdamer.) Naa, nu skal vi more os . . . ?
(De ler, klapper i Hænderne, jager efter Sommerfuglene.)

Kasper

(til Prinsen).

Hvordan smagte saa det?

Prinsen

(kysser paa Fingrene).

Aa! Hun kan gøre En tosset . . . !

Kasper.

Jeg tror det næsten. — Herre, skal vi ikke ende, mens Legen er god?

Prinsen

(ler).

Nu er den jo god; nu skal vi først rigtig til at begynde. Kedlen frem, gamle Mutter! Op med Mesterstykket, Du elskelige grimme Fugle-skræmsel, — Hejsa; lad os synge og spille! Hvad har man Ungdom for . . .

(synger).

Nu staar Kornet paa Marken grønt,
og Engen er tavlet med Blommer,
Lærken synger i Luften kønt,
den byder til Dans hos Skærsommer;

tror Du, Blomsten for Ingenting
 er smuttet i Helligdags Særken?
 ej, saa spørg hos den Spillemand,
 der stemmer sin Streng efter Lærken!

Kasper

(synger).

Først kom gangende Fruer tre,
 Den Ugle, den Ravn og den Krage,
 Nid og Nag var i Øjet at se,
 Til Dans vilde Ingen dem tage;
 saa kom Paafugl med Sidendslæb,
 for Fode vi skal hende tigge,
 saa kom Duen med snehvidt Bryst ---
 dér lyster mit Hoved at ligge.

Prinsen:

Tog jeg Duen saa fast i Favn
 og fløj gennem Skoven med hende,
 vistnok skræpped den Krage og Ravn,
 men se nu, om I kan os finde!
 Højt tilvejs er den Rede skjult;
 lad dem i Krogen kun murre:
 døv er den for al Smædesang,
 som gemt hos sin Due kan kurre!

Kasper.

Duen er ej saa kælen endda,
 Kurrer paa Traaden kan komme:
 hvor skal Høsten ta' Solskin fra,
 naar Sommer og Godtvejr er omme?

Prinsen.

Lærer min var den Spillemand,
baded i Sol sig om Sommer,
sang bag Ruden i Frostens Tid
om Kornet og duftende Blommer!

Prinsessen.

Aa — nu kan den ikke mere! . . .

Første Hofdame.

Maa jeg prøve? —

Alle Hofdamer.

Maa jeg? — maa jeg? . . .

Prinsessen.

Lad være! Den keder mig . . . (gaar ud gennem
Laagen efterfulgt af Hofdamerne; til Prinsen.) Er Du ikke
kommen afsted endnu?

Prinsen

(nikker smilende op til hende, gnider ivrig paa sin Kedel).

Hvor vilde den naadige Prinsesse have, at
jeg skulde gaa hen? Jeg er helst i Nærheden af
Prinsessen?

Prinsessen

(ler).

Den Karl er formelig galant — og det med
Pisken eller Galgen over Hovedet!

Alle Hofdamer.

Ha ha ha!

Anden Hofdame.

Han er vist smaatosset! —

Kasper.

Akkurat! Han er saadan lidt smaatosset —
af Forlibelse!

Prinsessen.

(spodsk).

Ah! ser man det. — Hvor hører I hjemme . . . ?

Kasper.

Langt borte herfra — oppe i Danmark.

Prinsessen.

Danmark! (til Hofdamerne.) Det er nok en Om-
gangssyge i det Land, at være forlibt! Kom! vi
spilder Tiden! . . .

Prinsen.

Har den naadige Dame saa travlt? Skulde
den naadige Dame ikke have Lyst til at tage
mit Mesterstykke i Øjesyn?

Prinsessen.

Hvad er det for en?

Prinsen.

Det er mit allerstørste Kunstværk. Det er
en Kaffekedel — men den koger slet ikke Kaffe.

Prinsessen.

Ikke det! Hvad gør den da?

Prinsen.

Den fortæller Alt, hvad der bliver sagt
hele Landet over, baade højt og hemmeligt —
af Store og Smaa om Smaa og Store! (gnider.)
Aa, det er en dejlig Kedel! (pludselig.) Vil I maaske
købe den?

Prinsessen

(ser med Nysgerrighed paa den; betænker sig).

Anden Hofdame.

Køb den, Prinsesse! Aa hvad!

Prinsessen

(med et flygtigt Blik til Prinsen).

Samme Pris, som sidst . . . ?

Prinsen.

Den er dyrere!

Prinsessen.

Vover Du . . . (med en tvungen Latter, til Hofdamerne.)

Den Stakkél, han er smaatosset!

Anden Hofdame.

Aa, hvad, to Kys! Prinsesse! Giv ham
dem. Herregud! det er da ikke saa farligt?

Alle Hofdamer.

Aa hvad?

Prinsessen

(til Hofdamerne).

Se efter, om der kommer Nogen hen ad

Vejen! . . . Ikke? — Naa, saa hold Hænderne
for Øjnene!

Kasper.

Let saa paa Dig, Sønneke!

Prinsen

(sidder ganske rolig).

Jeg har ikke sagt, at jeg vilde have to Kys
af Prinsessen . . .

Anden Hofdame.

Vil Du maaske have tre . . .?

Prinsen.

Jeg vil sove denne Nat i Prinsessens Kammer.

Alle Hofdamer

(skriger).

Anden Hofdame

(slaa'r Hænderne sammen).

Sove hos Prinsessen!

Prinsen.

Bare ligge udenfor Sengen — og drømme
om Skønjomfru, som jeg elsker.

Prinsessen.

Det er en Frækhed uden Lige! (til Hofdamerne.)

Hvis han ikke var berøvet Forstanden, saa gav
jeg ham straks i Vagtens Hænder. (vender sig, gaar
med Hofdamerne hen til Laagen).

Prinsen

(inden hun har naaet Laagen, hæver Kedlen højt iveauet).

Se, hvor den skinner, saa blank som Skøn-
jomfrus Øjne! Den taler med tusind Tunger —
og dog nævner den kun Sandheden. Den er
sin Pris værd!

Prinsessen

(vender sig om ved Laagen).

Hvis Du taler et Ord til Nogen om, hvad
her er sket idag, saa er Du dødsens! (gaar ind i
Pavillonen med Damerne.)

(Prinsen staar roligt og nikker efter hende.)

Kasper

(er sprunget op; hurtig til Prinsen).

Ja — der hørte I Herre, hvad hun sagde! —

Prinsen.

Hvad sagde hun da . . .?

Kasper.

At I skulde hænges!

Prinsen.

Nej, det sagde hun ikke! Hun sagde, at
jeg skulde slaa Laas for Munden — og det
samme siger jeg til Dig.

Kasper

(ryster paa Hovedet, overtalende).

Nu ser vi at komme ned til vore Folk i
Havnen. Iaften lister vi os ud paa Skibet —
og ved Midnat stikker vi i Søen.

Prinsen

(ler).

Stik Du i Søen, saa meget Du lyster! Jeg haaber, at jeg faar Følgeskab hjem landværts.

Kasper.

Jeg haaber ikke, at I tvivler paa min Beredvillighed til at følge Jer — men jeg har kun taget ét Par Støvler med — og derfor synes jeg, at Søvejen var at foretrække!

Prinsen

(peger frem mod Pavillonen, Anden Hofdame kommer ud derfra).

Hvad ser Du dér? . . .

Kasper

(stirrende).

Den lille Jomfru . . . Men det er jo Hekseri!

Prinsen.

Det er ganske naturlig Nysgerrighed — af Folk, som ikke har noget at bestille.

Anden Hofdame

(aabner Laagen, ser sig om tilhøjre og venstre, lægger Fingren paa Munden, tripper ud og hen til Prinsen).

Efter Midnat — gennem Laagen her — ind ad den lave Dør paa Bagsiden af Slottet! Her er Nøglen! Tag Kedlen med! Hun (peger paa Kasper) behøves ikke!

Prinsen

(tager Nøglen, nikker).

Hende holde vi udenfor!

Anden Hofdame.

Snig Dig frem som en Kat. Husk paa, at hvis Du bliver grebet af Vagten, saa nægter Prinsessen, at hun nogensinde har set Dig — og saa blir Du hængt uden Pardon! (lægger Fingeren paa Munden, gaar tilbage.)

Prinsen

(gentager).

Uden Pardon! (til Kasper, saa snart hun er borte.
Der ser Du — Der hører Du!

Kasper.

(slaar Hænderne sammen).

Jeg ser — og jeg hører — at jeg nok kan bestille jert Gravøl derhjemme!

Prinsen.

Mit Fæstensøl, Kammerat! Du kan sejle hjem imorgen tidlig! Men først har jeg lidt Brug for Dig — dog ikke i de Klæder dér!

Kasper.

Det var Skade! de begynder næsten at passe mig. Men hvad vil I nu? —

Prinsen.

Véd Du, hvordan man vinder en Formue? Naar man vises bort af Hovedtrappen, saa

kommer man igen ad Køkkenvejen. Kvinden er
Mandens bedste Formue; altsaa . . .

Kasper

(nej).

Held og Lykke ad Køkkentrappen!

(gaar ud spillende paa Violinen.)

(Tæppet.)

ANDET BILLED

Prinsessens Sovegemak. Paa Væggene Tapeter, forestillende Hyrdescener, Templer, Ruiner, Springvand etc. Tilhøjre et pragtfuldt Toiletbord med Lænestol foran; paa den modsatte Side i Mellemgrunden, rykket ud fra Væggen frem paa Scenen, en stor, rigtforgylt Himmelseng, hvis lange Florgardiner, indvævet med Guldstjærner, ere slaaede tilside. Tilvenstre: en Kamin med Spejl; en Dør paa den modsatte Side af denne. I Baggrunden et højt Vindu med forgylt Jalousier, der ere slaaede tilbage, saaledes at Maanen skinner langt ind i Værelset. Der er ikke tændt Lys endnu. Paa Kanapéer og Lænestole ligger og sidder omkring Kaminen Prinsessen og hendes Hofdamer.

Første Hofdame.

Befaler Prinsessen Lys?

Anden Hofdame.

Aa, det er saa gyselig yndigt at sidde i Mørkningen og se paa Maanen —

Prinsessen

(liggende).

Og høre paa Spøgelsehistorier — ikkesandt?
Har I nu ikke faaet nok af dem?

Anden Hofdame.

De gør En saa rart vaagen; og da vi ikke
maa lukke et Øje hele Natten . . .

Prinsessen.

Jeg tør vædde paa, Du er saa proppet med
dem nu, at hvis Nogen blot saa' paa Dig, saa
vilde Du skrige!

Tredje Hofdame

(bagfra).

Buh!

Anden Hofdame

(skriger højt).

(Udenfor høres Præludier paa Fløjte, Gige og Harpe.)

Prinsessen

(rejser sig halvt).

Hvad er det?

Anden Hofdame

(klapper i Hænderne).

Tænk, en Serenade —!

Prinsessen

Stille! List Dig hen til Vinduet og se, om
Du kan se Nogen!

Anden Hofdame

(lister sig hen, hvisker tilbage).

Der er Folk i Kapper og med Maske —
lige, nedenunder Havemuren.

En Stemme (Prinsens Sanger)

(synger).

Natten er svanger med Vellugt fin,
 med Virak for Dig, med Røgelsen din,
 med Hyldest i hældende Skaaler:
 det vælder didop, hvor om Dagen Du gik,
 hver Længsel, Du kued, den blev til Musik,
 formælet med Natten et Liv den undfanger,
 som bæres til Daaben med funklende Spanger
 i Maanens fortryllede Straaler.

Kvindē, som lukker dit Hjærte til
 for Røgelsens Duft, for Tonernes Spil,
 for Fostret af favnende Drømme:
 der kommer den Dag, hvor din Tanke blir hed,
 hvor Øjet i Vildelse sænker sig ned;
 da kan Du ej vælge, Du har ikke Vilje,
 for Overmagt segner den smægtende Lilje,
 som Sivet for Hvirvlernes Strømme.

Hjærtet er lagt under Kærligheds Lov,
 som Akset for Leen, for Øksen en Skov,
 som Natten for Solgudens Straaler:
 der stirrer imod os fra Døden et Blik,
 det kan kun besværges ved Livets Musik;
 hengiv under Tonen dit Offer med Glæde,
 din Elsker Dig lønner med Højsalens Sæde
 med Vin af Lyksaligheds Skaaler!

Prinsessen

(liggende: ligegyldig).

Mér Frieri! — Nu kommer de endogsaa ved Nattetider. (til Anden Hofdame) Spørg, hvem det er . . . hvorfor de ikke mælder sig, som der er foreskrevet?

Anden Hofdame

(læner sig ud).

Hvem er det?

(Der svares utydeligt nede fra.)

Prinsessen

(utaalmodig).

Hvem?

Anden Hofdame.

Det er Prinsen af Danmarks Folk. De vilde bringe Prinsessen deres Hilsen inden Hjemrejsen.

Prinsessen

(løfter Hovedet).

Igen denne Prins! (rejser sig helt op, gaar frem, hvor Maanelyset falder; Pavse; hun slaar Haanden ned i Bordet.) Tænd Lys! (der tændes Lys; hun viser sig staaende i elegant Natdragt, løstsiddende hvid Robe med Kniplinger.) Kan her ikke blive lysere?

Første Hofdame

(som har lukket Jalousiet).

Prinsessen maa naadigst undskylde . . .

Prinsessen

(hæftig).

Hvad er det for nogle Stumper dér i Arm-

stagerne? — Hvor længe mener Du, at de kan brænde? — Og det vover man at byde mig?

Første Hofdame.

Tilgiv, Eders kongelige Højhed — men Overkammerherreinden sagde, at der var Lys nok til at Prinsessen kunde se at gaa iseng ved. Nu skulde der spares overalt, naar den store Hær skulde udrustes, som skal forsvare os imod Prinsen af Dan

Prinsessen.

Ti! (frem og tilbage, river i sit Lommetørklæde.)

En Pappedøje

(i et Bur tilvenstre).

Rare Poppedreng! Poppedreng Sukker! . . .

Prinsessen

(slaaer efter den med sit Lommetørklæde).

Hys! Dumme Dyr! Alverden skal ogsaa ærgre mig. Jeg vil iseng! (sætter sig foran Toiletspejlet.) Kom her; løs mit Haar ned! — tag mine Smykker af! — Av, I river mig . . . Giv mig mine allermindste Tøfler — de ganske smaa bitte, bitte! — Har i sét saa lille en Fod, hvad . . .? (ler.) I kommer dog ikke op imod mig? Og saa er I saa dumme, aa saa dumme! — Hvis jeg ikke havde mit gode Hoved, saa kunde jeg blive ganske enfoldig i Jeres Selskab! — Skynd Jer! jeg vil iseng!

Anden Hofdame.

Jamen — Kedlen — Zigeuneren? . . .

Prinsessen.

Det var bare noget Snak! —

Anden Hofdame.

I sendte mig dog selv til ham . . .

Prinsessen

(kaster med Nakken).

Sæt han var en Trolldmand — maaske
Fanden selv!

(det banker paa den forreste Dør tilhøjre.)

Første Hofdame.

Det banker!

Anden Hofdame.

Det er bestemt ham!

(det banker.)

Prinsessen.

Saa gaa og luk op! — Nar! er Du bange? —

Prinsen

(ind, klædt som før, med Pose over Nakken).

Godaften, smukke Damer (frem og paa Knæ.) God-
aften, naadige Prinsesse . . .

Prinsessen

(siddende i Lænestolen).

Du er præcis! Har Du Kedlen med Dig?

Prinsen.

Her er den! (lukker Posen op, stiller en lille Kobber-Svingkedel frem paa Gulvet.)

Alle Hofdamer

(stimler sammen om ham).

Nej, hvor sød! —

Prinsessen

(siddende).

(til Hofdamerne) Tilside — (til Prinsen) Véd Du, at Du er i vor Magt? (Prinsen drejer sig halvt og smiler til hende.) Véd Du, at jeg har Vagt ved Haanden, som kan gribe Dig, fratage Dig dit Kunstværk, og klynge Dig op?

Prinsen

(beskæftiget med Lampen, rolig).

Jeg véd, at en Prinsesse vilde føle sig fornædret, hvis hun brugte sin Magt paa en uretfærdig Maade — selv overfor en ringe Mand.

Prinsessen

(ser paa ham).

Du synes ikke at være Frygt. — Er Du en Trolldmand?

Prinsen

(smiler).

Et lille Stykke af en Trolldmand, naadige Prinsesse!

Alle Hofdamer.

Uh!

Prinsen .

(ser op paa dem).

De behøver ikke at være bange, smukke Damer. Det er ikke Dem, der skal have mig udenfor Deres Seng inat!

Prinsessen .

(rejser sig, staar med Haanden støttet ved Bordet)

Nok! — Er dine Anstalter i Orden — saa lad os nu se din Kunst!

Prinsen.

Behag at bøje Dem ned og spørge . . .
Ja, hvad vil de have at vide? — De er vel ikke bange?

Prinsessen

(med en bydende Gestus).

Ingen dumme Bemærkninger. Jeg vil vide, hvad hele Landet siger om mig!

Prinsen.

Hælvten af Landet sover nu; — det kan blive lidt vanskeligt at faa den vækket!

Prinsessen

(haanlig).

Hælvten — det vil sige Bønder og Haandværkere, Tjenere og Trælle! Lad dem sove! Det er de fornemme og dannede Folk, jeg vil høre. De er oven Senge; det véd jeg — (gør et Skridt frem, betænker sig). Nej, jeg vil ikke ligge dér paa Gulvet foran dit Orakel. (til Prinsen) Du kan spørge!

Prinsen.

Som Prinsessen befaler! (til Kedlen) Hvad siger de fornemme og dannede Folk om Prinsessen i denne Stund? (lytter, ser spørgende op) Skal jeg mælde Svaret?

Prinsessen

(stamper i Gulvet).

Ja! Skynd Dig! —

Prinsen.

De taler om en hovmodig Kongedatter, der bruger sine rige Evner til unyttig Tidsfordriv — der i sit Overmod sætter Landets Velfærd paa Spil — der, beruset af sin Skønheds Magt, omgivet af Lydslaver, tryk ved sin Faders grænseløse Svaghed, glemmer at Skæbnen i et Nu kan vende Højhed om til Ringhed og gøre selv en blind Fader seende . . . ! (ser op paa Prinsessen.) Det er naturligvis ikke om Eder, naadige Prinsesse, at der tales saadan!

Prinsessen

(som under stigende Vrede har fulgt hans Ord).

Hold inde! Dit Kunststykke lyver . . . eller Du er selv en underkøbt Træl af de Taaber; jeg har vist Døren!

Prinsen

(stadig knælende foran Kedlen: rolig).

Ingen af Delene, Prinsesse. Men det er muligvis kun Hælvten af Hælvten, som her har talt! Der maa være andre Stemmer —

Prinsessen.

Gud naade Dig, hvis der ikke er andre —
— Om igen!

Prinsen

(lytter smilende).

Der er et Værtshus nede ved Havnen; —
der sidder fuldt af Folk, som venter paa gunstig
Vind. En ung Adelsmand løfter sit Bæger og
siger: Jeg drikker den liflige Vin paa Prinsessens
Vel! — Hun bærer alle Kvindens bedste Dyder
skjult som bag et Slør. En Dag vil komme,
hvor hun kaster sin Forklædning — og jublende
hilses hun da som Dronning ved en jævnbyrdig
Fyrstes Side: Thi Skønhed fortryller — Aand
og Vid tiltrækker — men Hjærtets Godhed alene
fastholder for Livet! —

Prinsessen

(nikker).

Stil dit Kunstværk tilside! Det lader til, at
man maa omgaas det med Varsomhed.

Prinsen.

Altsaa er Prinsessen tilfreds — og jeg kan
modtage min Løn?

Prinsessen

(med en Haandbevægelse).

Dér — foran Fodenden af min Seng kan
Du tage din Plads! (til Hofdamerne.) Giv ham et
Tæppe at lægge sig paa.

Prinsen

(ruller sin Pose sammen som en Hovedpude).

Jeg forlanger mindre end en Jagthund —
 og dog mere end nogen Jæger tror (strækker sig.)
 Det er Prinsessens Nærhed, jeg har ønsket mig,
 — den vil krone mine dristigste Drømme med
 Held?

Prinsessen

(trækker paa Skuldrene).

Jeg har ikke bedet Dig om galante Tale-
 maader! — Sov — og rør Dig ikke?

Anden Hofdame.

Maa vi nu ikke prøve en lille Smule med
 Kedlen? (peger paa Hofdamerne.)

Prinsessen.

Vi har faaet nok foreløbig. Den har vist
 godt af at staa og trække til imorgen . . .
 (nærmer sig Sengen.)

Prinsen.

Jeg ønsker Prinsessen og alle de smukke
 Damer en god rolig Nat!

Prinsessen.

Tag hver sin Lysestump — sid med den i
 Haanden — saa falder I ikke isøvn!

Anden Hofdame.

Prinsessen kan da ikke klæde sig af? (peger
 paa Prinsen.)

Prinsessen.

Kan man ikke sove, fordi man ikke er afklædt?

Første Hofdame.

Gud, Prinsesse! naar der er Mandfolk . . .

Prinsessen.

Kan man virkelig regne ham for et Mandfolk? — (sætter sig paa Sengekanten.) Han snorker vel allerede?

Prinsen.

Jo, nu sover jeg!

Hofdamerne.

(ler).

Prinsessen

(til Hofdamerne).

I kan prøve paa at forsømme Jeres Vagt! ved Morgengry maa den Karl dér være ude af Værelset og langt borte! — I véd, hvad der staar paa Spil!

Anden Hofdame

(søvnig).

Der er da ikke saa farligt længe til i Morgen . . .

Prinsessen

(til Tredje Hofdame).

Du dér kan jo synge! (til Fjerde) og Du kan spille! Tag Spinetten herhen fra Krogen der! — I maa have noget at holde Jer vaagne ved! —

Spil og syng — men dæmpet — saa Ingen
hører Jer udenfor! (læner sig tilbage.)

Hofdamen

(synger).

Hvem driver der langs Bakkens Kam
sin Hjord med Hyrdestav i Haand?
Det er — Tirli! — Chloë — Tirla! —
som driver sine hvide Lam
ad Bakkens grønne Skrænter;
og til de Lam med røde Baand
hun Vand fra Kilden henter —
men Daphnis fik ej Sløjfen,
skøndt Daphnis paa den venter!

Kor.

Tirli — Tirla — Den søde Lyst,
til Nattergalens blide Røst,
ved sin Hyrdindes ømme Bryst
en anden Hyrde henter.

Prinsessen

(halvt sovende).

Den skal man ikke ret længe holde Øjnene
aabne ved — den Madrigal.

Hofdamen

(synger).

Da klædte Daphnis sig i Sorg
og vikled Fløjten om med Flor;
det lød — Tirli! — Chloë — Tirla! —

og Luna fra sin høje Borg
 i Taarer til ham smilte.
 Hyrdinden rejste sig fra Jord
 og til sin Elsker ilte —
 mon Daphnis da fik Sløjfen,
 da hos Chloë han hvilte?

Kor.

Tirli — Tirla — Den søde Lyst
 ej røbed Nattergalens Røst,
 men ned til Parret, Bryst mod Bryst,
 med Æmhed Luna smilte.

(Den sidste Strofe har Orkestret ledsaget med dæmpet Musik; Koret dør næsten helt hen, og Musiken udtrykker den Dødsighed, der bemægtiger sig Hofdamerne. Lysene glider fra dem ned paa Gulvet. En efter en synker de hen i Søvn, efter nogle svage Forsøg paa at holde Hovedet oppe; de er lejret i Grupper paa Gulvet, paa Skamler og i Lænestole.)

Anden Hofdame

(rejser sig med Besværlighed).

Nej — jeg maa dog virkelig se — om det skulde gaa rigtigt til! . . . (vakler hen til Sengen.) Prinsessen sover . . . og han dér sover nok ogsaa! (betragter ham.) Han er i Grunden velskabt! Skade, at han er saa daarlig klædt — (farer sammen.) Uf, det er saa uhyggeligt! . . . bare det var Morgen . . . Jeg gør det aldrig mere! (gaber, strækker sig, vakler hen til en Stol.) Nu skal jeg vaage for dem allesammen! (nikker, falder isøvn).

Prinsen

(løfter Hovedet, ser sig om: nu brænder der kun et enkelt Lys: rejser sig, lister sig frem, betragter Hofdamerne).

Alle sover!

(hen til Prinsessens Seng, bøjer sig over hende).

Uskyldig som en Fugl, ren som en Blomst,
der kun har drukket Morgenduggens Væde,
skøn som en Æventyrets gode Fe —
og dog saa lidet skabt til Andres Glæde!
Naturen støber i den rige Form
saa mangt et Billed, der paa Sansen virker
med Andagts Glød, men dog er iskoldt selv —
o jeg maa mindes disse stolte Kirker,
der svulmer under Orgelbrusets Elv
men som er Sten paa Sten kun, intet andet:
man lægger selv derind sit Haab, sin Tro,
men Stenens Hvælving lader det bero
med Kniplingen, som Mejslens Slag har dannet.

Hvad er dog Manden, som betages kan
saa pludselig og dybt af dette Syn!
Fængsles hans Blik af Øjets fine Bryn,
drages hans Drift af Svanehalsens Krumning,
hildes hans Længsel i den Labyrint
af Tanker, som fra Bølgebarmen vælder? —
Er det da dette Legeme, det gælder?
Han kan jo købe sig, om han er rig,
fra Morgenlandet hundred Kvinders Skønhed
som, allermindst, er denne Skønhed lig!

Nej, det er ene hende, som han attraar,
 thi det er ikke blot en Kødets Magt,
 der har i Baand for hendes Fod ham lagt:
 han aander selv sin Aand' i Kødets ind,
 han digter hende til de hundred Evner,
 idet han hendes Navn med Andagt nævner,
 og ejer hun kun Hælvten af den Rigdom,
 han digted hende til, saa gør hans Tro
 paa Kærlighedens Magt ham rig for To.

Er han da Mand i Hu og fast i Sind,
 og elsker han, saa som en Mand bør elske,
 da tager han den Form, Naturen bød,
 og danner paa den som en moden Kunstner;
 thi Kvinden ejer Evnen i sit Skød,
 ej blot til Liv ved Livet at gengive,
 men til, som Barnet selv, en Vækst at blive,
 der vokser under myndig Røgt og Pleje.
 Den Mand, der virkelig vil Kvinden eje,
 maa som en Gartner al sin Indsigt bruge,
 maa stævne vilde Skud og Ukrudt luge,
 maa, fuld af Kærlighed til Plantens Liv,
 ej altfor nænsom spare Saks og Kniv:
 haard maa han synes, mens hans Hjæerte bløder —
 og naar da Frugten sødt i Solen gløder,
 og naar den i et Kys hans Læbe møder,
 da vil den takke Gartneren, hvis Haand
 gav Kærnen under Skallen Liv og Aand.

(Knæler, kysser hendes Haand; rejser sig.)

Og nu blot Tegnet til mine Folk, at deres Angivelse kan ringe med Stormklokken for Kongens Øre . . . (gaar hen til Vinduet: klapper sagte i Hænderne: man hører det besvaret nedenfor.)

(han gaar hen til Sengen, slaar Gardinet helt tilside, sætter sig paa Sengekanten og læner Overkroppen tilbage mod Fodenden: puster Lyset ud.)

Man hører fjærne Slag paa en Gongon, Døre, der slaas op og i, Støj af Stemmer og Trin. Døren tilhøjre nærmest Baggrunden aabnes. Ind kommer Kongen med Hofkavalierer og Vagt, Schweizeren, samt Kasper (i Kappe med en mægtig Fjærhat paa Hovedet) omgivet af nogle Adelsmænd i Prinsens Følge og endelig Lakajer.

Kongen.

Hys! Sagte. List Jer paa Hosesokker. Klar ved Klokken! Og I derhenne, klar ved Gardinet! Naar jeg tæller tre, saa gaar det løs! En — to — tre! (der bliver lyst.) Saa' I ham — springende lige ud af Sengen?

Prinsessen vaagner, rejser sig halvt overende, ser Prinsen saa nær ved sig, udstøder et Skrig. Prinsen springer ud paa Gulvet. Hofdamerne er faret op og over paa venstre Side bagved og omkring Toiletbordet.

Kasper

(med en overordentlig værdig Mine).

Det er tydeligt nok!

Hofkavaliererne

(med dragen Kaarde).

Ned med ham!

Kasper

(og hans Følge).

Han er vores Mand!

Hofkavalernerne.

Nej vores!

Prinsen

(staar rolig mellem Toiletbordet og Hovedgærdet af Sengen, peger hen imod Prinsessen, der sidder maalløs paa Sengekanten).

Kongen

(med myndig Stemme).

Han er hendes Mand!

(Kaarderne sænkes.)

Kasper.

Det var et Konge-Ord. Deres Majestæt . . .

Kongen

(til Prinsessen).

Elendige, vanartede Barn . . . (snapper efter Vejret.)

Kasper.

Behersk Dem, Deres Majestæt!

Kongen.

Har Du et eneste Ord at sige til dit Forsvar? . . .

En Kavalier.

Intet Forsvar!

Kasper.

Behersk Dem! (knejsende) Jeg er Ambassadør

for min Herre, Prinsen af Danmark! Han er den mest forurettede!

Kongen.

Stille, I Herrer! (til Prinsessen, men lidt mindre sikker i Stemmen) Saa tal dog! . . . sig dog Noget!

Prinsessen

(rejser sig, bliver staaende ved Sengen).

(med genvunden Fasthed) Hvad betyder det, at man overfalder mig her i mit Sovegemak . . .?

Kongen

(irriteret).

Tag Dig i Agt!

Prinsessen.

Er jeg en Kammerjomfru, at man byder mig sligt?

Kongen.

Du er en — en . . . en Kammerkisken er Du, som har Mandfolk hos Dig om Natten?

Prinsessen

(haanligt).

Jeg har haft mine Damer hos mig. Hvis de ikke var som forskræmte Faar, saa kunde de vel sige, at vi har haft en lille Spøg for?

Kasper.

Hm! (med et Blik paa Prinsen.) Det er en temmelig stor Spøg — at se til!

Prinsessen

(til Kongen).

Gamle Mand! Befal den Fremmede at holde sin usømmelige Mund . . .

Kongen

(opbragt).

Gamle Mand! — Kalder Du mig „gamle Mand“ . . . ?

Prinsessen.

Gamle Nar da! Lad denne uværdige Komædie faa en Ende! Vis Alle Døren — saa skal jeg forklare mig!

Kongen

(med løftet Haand).

Nej, det gaar over alle Grænser . . . (vil fare mod hende; Kasper kaster sig imellem, holder ham tilbage.) Saa længe Du viste Dig som min Datter — og din høje Byrd værdig — saa længe fandt vi os alle i dine Luner. Men nu — nu — aa Du Foragtelige!

Kasper.

Sindighed, Deres Majestæt! Lad mig tale til Prinsessen! (henvendt til Prinsessen.) Jeg staar her i min Herre Prinsens Navn — De har haanet ham — ligesom alle de andre — men han er en dreven Fyr . . . hvad jeg vilde sige, en klog Karl! Han kom under Vejr med, at De havde hemmelige Kunster for her om Natten; — saa sendte han mig til Kongen med denne

Besked: Jeg, Prinsen af Danmark, fordrer at Eders eneste Datter jages af Landet med den slette Karl — den nederdrægtige Slyngel — hvis Selskab hun har foretrukket fremfor saa mange ædle Herrers! I modsat Fald erklærer jeg at ville komme igen og indtage denne By og dette Land med stormende Haand — og ikke lade saa meget af Liv tilbage, som en nogenlunde sulten Krage kan mætte sig paa — Dixi!

Kongen

(med dirrende Stemme).

Dér hører Du, Ulykkelige! —

Hofkavalererne.

Bort med hende!

Prinsessen

(bider sig i Læben, kaster det opløste Haar tilbage, gør et Skridt henimod Kongen, smilende, med fremrakt Haand).

Papa! — skal vi saa være gode Venner igen? —

Kongen

(ser paa hende, spytter).

Pøj! — Jeg vil ikke tage Dig i Haanden, for aldrig det! Nu er det Alvor. Du har hørt din Dom! Klæd Dig i Sæk og Aske — Inden en Time er Du ude af Byen med ham dér . . . Pøj! — som Du selv har valgt Dig. (vender sig, giver et Tegn, Alle gaar ud efter ham.)

Kasper

(som kommer tilsidst, med en Hilsen delt mellem Prinsen og Prinsessen).

Jeg ønsker Herskabet en behagelig Rejse!

(gaar).

Prinsessen.

Fa'r dog — Fa'r! (frem mod Vægterne.) Lad mig komme ud!

Schweizeren.

Kun sammen med ham dér!

Prinsen

(træder frem for Sengen, rolig).

Jeg venter . . .

Prinsessen

(farer paa ham med lynende Øjne).

Du — Du — Du . . . aa, jeg har ikke Ord nok! . . .

Prinsen

Vi har Tiden for os til at finde Ordene undervejs!

Prinsessen.

Nej jeg vil ikke! . . . Du skal gaa udenfor. Jeg maa da klæde mig om! —

Prinsen

(smiler).

Vi køber Sæk og Aske — og skifter undervejs?

Prinsessen

Skal jeg gaa, som jeg er . . .? Aldrig!

Prinsen.
Som I er, er I nu min!

Prinsessen.
Din? — Pyt! — Aldrig!

Prinsen
(til Schweizeren).
De har jo Deres Ordre? —

Schweizeren
(tvinger Prinsessens Arm ind under Prinsens).
Her gælder intet „Pyt“ længer. Marsch!

(Tæppet.)

TREDJE AKT

Eggen ved en Fjord. I Baggrunden, paa den anden Side Fjorden, sammenhængende Skovstrækninger, hist og her med ryddede Pletter. Paa et Næs, der skyder ud i Vandet tilvenstre, ses de rødlige Mure og mørke Taarne af en kongelig Borg. Tilvenstre i Mellemgrunden en forfalden Hytte omgivet af gamle Ege og Smaakrat. Tilhøjre: Udkanten af en Bøgeskov. Imellem denne og Fjorden en jævnt skraanende Bakke med en Runddysse øverst; en Sti fører derop.

(Prinsen og Prinsessen kommer ud fra Skoven tilhøjre; Prinsessen kaster sig ned paa en Træstub.)

Prinsen

(klædt som i forrige Akt).

Gudsfred og Godmorgen! kan vi nu sige.

Prinsessen

(i en grov, ulden Klædning, med et mørkt Tørklæde over Hovedet, en Byldt paa Ryggen).

Jeg kan ikke mere . . . !

Prinsen.

Behøves ej heller;
nu er vi, hvor vi skal være.

Prinsessen.

Hvor! — her?

Prinsen.

Ja netop! Hver Busk, hvert Blad
kan Bud imod os med Velkomst bære.
Histude den blanke, krummede Fjord,
der ruller saa sindigt mod Land sin Vove;
her Jægerstien med Dyrenes Spor
 igennem de søvntunge Skove.
Jeg hilser Jer, Skove — jeg hilser Dig, Fjord,
jeg hilser dig, gamle Fædrenejord.

Prinsessen.

Før mig dog bort, hvor Solen kan skinne,
hvor Mennesker bygger, og Livet har Hjem!

Prinsen.

Mennesker? — Liv? Vi selv har jo Liv!
Kigger først Sol over Træets Top,
saa lyser den vel i vort Bosted op.

Prinsessen.

Her skal vi bo? Du taler ej sandt!

(Jægerhorn i det Fjærne.)

Prinsen.

Ej, lyt! En Hilsen — fra kendte Toner.
Det er vel Prinsen, som jaged inat
Vildsvin og Bjørne i Skov og Krat
 og vender nu hjem til Borgen.

Dér ligger den rød i den første Sol,
 som klæder med Skarlagen Mure og Tinder.
 Du ser, vi har Udsigt! Stedet er godt,
 naar blot man en Smule til Rette sig finder.

Prinsessen.

Dér bor han altsaa . . . dér er hans Slot?

Prinsen.

Kanske, han vil i sit Brød os tage —

Prinsessen.

Nej, aldrig hos ham mit Brød jeg tigger!

Prinsen.

Tigge? Hvem taler som Betler straks —?

Prinsessen.

Gør, som Du vil! Jeg er jo ej fri —
 jeg er jo engang . . .

Prinsen

(smiler).

i mit Slaveri!

Naa, naa, Kathrine; det er ej saa slemt!
 Smaakaarsfolk maa bære tilsammen
 Livets Byrder . . .

Prinsessen

(hæftig).

Jeg bærer Skammen,
 Fornedrelsen, Smærten — men Du . . .

Prinsen

— jeg Stodder!

Du bruger just ikke de fineste Lodder
til at udmaale min Rang sin Vægt.
Gør intet til Sagen. Hold dig kun kækt,
skænd kun saa meget paa Staklen, Du lyster:
han bliver ej ringere derfor, jeg véd!
Vi joges, som Adam og Eva, ud
tilsammen fra Glans og fra Herlighed —
vi faar æde vort Brød i vort Ansigts Sved!

Prinsessen.

Jeg er saa træt — jeg smægter af Tørst.

Prinsen.

Vi finder vel nok en Drik Vand, naar først
vi kommer i Hus.

Prinsessen.

Jeg Ulykkelige!

(En Kulsvier kommer med en Sæk over Nakken: banker haardt paa
Hyttens Dyr.)

Kulsvier.

Hans! Holla, Hans! — Det er, som jeg
tænkte. Fanden har taget Pottemageren med
Kone og alle Unger!

Prinsen.

Er Manden død?

Kulsvier.

Meget værre! Den Pottemager sad i Skyld og Gæld. Nu har Lænsmanden pantet ud og ryddet hele Reden. Og her staar jeg med mine Kul.

Prinsen.

Du kan sælge til mig.

Kulsvier.

Har han Penge at klare for sig med? Paa Borg sælger jeg ikke mere.

Prinsen.

Mine Skillinger synger vel paa det sidste. Men se her! — Er det nok?

Kulsvier.

Har Du lært Haandteringen?

Prinsen.

Den er saa gammel som Jorden selv:
af Jord er vi kommen, til Jord skal vi blive;
naar trøstigt vi vil os til Arbejdet give,
vi former os selv, mens vi former vort Ler!

Kulsvier

(ved Døren).

Ovnen staar her endnu — og nogle Redskaber ligger der. — Hvem er Du egentlig?

Prinsen.

Nu er jeg Pottemager!

Kulsvier.

Og hun dér . . . Er det din Kvinde?

Prinsen.

Det er hun!

Kulsvier.

Hun har et kønt Ansigt — inden det er blevet sværtet. Naar hun vil tage i med herhjemme — og naar hun vil gaa paa Markedet og sælge Sagerne — saa kan I nok slaa Jer igennem — Gudsfred! (gaar.)

Prinsen.

Der kan Du høre; nu kender Du Ramsen.
Og nu til Værket! . . . (ser ind.)

Plads nok til To.

Kom, skal du se, hvor kønt vi skal bo.
Kom dog — tag Brudehuset i Øje!

Prinsessen.

Her knæler jeg for Dig. Jeg véd, Du er god;
Du har skærmet og vogtet mig hele Vejen.
Den Vandring var for min Daarskab Bod —
ikkesandt? min Fader har givet Dig Ordre:
saa snart Du saa' mig saa brudt og svag,
saa oprandt Prøvelsens sidste Dag.
Sig det! svar mig! Er det ej saa —?

Prinsen.

Hvor har Du det Indfald med „Ordre“ fra?
Selv har Du hørt det Budskab, som lød:

vi skulde drage tilsammen af Landet —
saaledes er det, og blir ikke andet.

God er jeg, siger Du. Godt, min Kære:
god skal jeg søge bestandig at være.
Aa, jeg forstaar, Du frygter, med Magt,
med Vold jeg skulde din Vilje tvinge?
Nej, Kathrine! vi bytted ej Ringe,
drak ikke Jaord af gylden Pokal
til festlig Salut i silkehængt Sal —
men vi blev givet, paa Kongeord,
sammen som To, der skal Livet prøve!
Her er vor Hytte, her er vort Bord,
Lejet vi reder paa stampet Jord —
ikke jeg tvinger Dig! ej vil jeg røve
din Frihed, aa nej, vi vil vokse os sammen,
byggende her bag den sprukne Rude
paa Kærligheds Grund!

Prinsessen

(fortvivlet).

Saa er Haabet ude!

Prinsen.

Ej, hvilken Snak! Det kommer engang —
og kommer det ikke — kun værst for Dig?
Nu gaar jeg, og bringer lidt Husgeraad med;
saa flytter vi ind i vort nye Sted.
Imens jeg er borte — som ordentlig Kvinde
Du gør vel istand i Stuen derinde!

(gaar).

Prinsessen

(efter ham).

Stodderprins! Taterdreng! sorte Gespenst,
som slæbte den stakkels Prinsesse med Dig . . .

(vender om).

Ind i den Hytte! derind skal jeg gaa?
Ædderkopspind i hver støvet Vraa,
sodede Vægge, lerstampet Gulv —
det vil han byde mig, saadan et Hul?

Aldrig jeg gaar over Tærsklen her!

(Jægerhornene nærmere).

Tys! denne Lyd! det var ganske nær —
Jægerne kommer — hvor skal jeg mig skjule?
Blive herude — jages og fanges —
nej, heller i én Mands Vold end i manges!

(ind, lukker Døren).

(Jægerne kommer. Kasper er med dem).

Jæger.

Hallo, hallo! Saa' I ikke et flygtende Vildt?

Kasper

(trækker ham tilbage).

Frans ser Skørter allevegne. Han skød
fejl af den plettede Hind — og nu vil han
holde sig skadesløs hos Pottemagerens gamle
Kælling! Giv os en Jægersang! dér træffer Du
bedre.

Jæger.

Saa giv mig Tonen paa Hornene! — Nej,
det var falsk.

Kasper

(henne ved Hytten).

Her er det nok, at han har forstukket sig
 med sin Krondiamant! (højt) Naa, Kammerater;
 jeg har endnu en Slurk i min Flaske . . . (lader sin
 Feltflaske gaa rundt.) Smør Halsen med Syngesalve!
 Nu har vi truttet saa længe i Trompeterne —
 nu kan det gøre godt med en lille God-Morgen-
 kvidder! Syng, Frans!

Jægeren

(synger).

Det dæmrer i den dunkle Skov,
 til Hornets Klang, Hallo! og Hou!
 nu er det Tid at jage:
 dér flygter Hjort paa skærpet Klov,
 men vender sig og spørger,
 hvem der for Hinden sørger?
 Godnat, Hr. Hjort,
 skynd sig kun bort,
 vi sørger for hans Mage;
 Det var en daarlig Jægersmand,
 der beder Vildt og ikke kan
 af Fruerne sig tage!

Kor.

Saa rasler Kvist og Blad,
 saa skilles Løvet ad,
 saa lukker sig bag Jæger og Hunde
 med Taageslør de dæmrende Lunde.

Jægeren.

Men som vi jog den slanke Hind,
der sused bort som Nattens Vind,
vi standsed ved en Kilde;
dér stod, med Smilehul i Kind
og Mund som Amors Bue,
saa morgenfrisk en Frue:
Godnat! — Goddag!
hvad er til Behag?
saa lo den vennemilde;
vi stod med Bøsse, Horn og Hund,
med opladt Blik og aaben Mund,
og endda tav vi stille!

Kor.

Saa rasler Kvist og Blad,
Saa skilles Løvet ad,
saa lukker sig bag Jæger og Hunde
med Taageslør de dæmrende Lunde.

Jægeren.

Saa svaj som Ellebuskens Gren
hun fletted Arm og strakte Ben
og slog i Bugter Siden:
hun tog i Haand os, En for En,
hun bød os Vand at drikke —
men Ryggen saa' vi ikke.
Det lyse Blik,
dengang da vi gik,
os fulgte hele Tiden:

kun en af os tilbage blev:
vi sendte Bud omkring og Brev —
han fandtes aldrig siden.

Kor.

Saa rasler Kvist og Blad,
saa skilles Løvet ad,
saa lukker sig bag Jæger og Hunde
med Taageslør de dæmrende Lunde.

Kasper.

Min Mening er, at den Jæger maa have
været endogsaa meget enfoldig. (han lader de andre
gaa i Forvejen, kysser paa Fingrene ind til Hytten, gaar efter de
andre ud tilvenstre).

Prinsen

(dukker op bag Kæmpegraven med en Oppakning af forskelligt Hus-
geraad paa Ryggen; gaar ned ad Stien).

Hej, lystige Svende! afsted med Eder!
friske Gutter paa Sjæl og Krop —
I spiller engang til mit Bryllup op!

(ser sig om).

Det havde jeg ellers forsvoret — saa snart
ifærd med Huset! Haløj, Kathrine!

(Prinsessen ud).

Her har jeg Udstyr — det gik i en Fart:
her er Pande og Gryde, og Kost for Dig —
en Hømadras — et Tæppe — en Saks,
Synaal og Traad og mer af den Slags . . .
men hvad er det for en Alvorsmine?

Prinsessen.

Jeg blev urolig —

Prinsen

(glad).

urolig — for mig?

Prinsessen

(kold).

Jægerne kom!

Prinsen

(ligegyldig).

Og saa skjulte Du Dig? —

Det gjorde Du Ret i, — Jægere, ser Du —

Jægere bør man kun halvvejs tro;

dog, nu kan Du lade den Angst bero.

Kom saa — tag ved! — nu bærer vi ind!

Prinsessen.

Det kommer aldrig over mit Sind

at gøre mig selv til din Tjenestepige.

Prinsen.

Ej ej, hvad skal nu de Nykker sige.

Kanske dog Fruen vil gøre lidt Plads

i sin egen Dør for sin egen Madras?

Og Gryden her! kanske det behager

den naadige Frue, at jeg den tager?

samt disse Genstande, store og smaa,

som siden vi stiller, hvor de skal staa?

Se nu er jeg færdig — det var ej saa farligt . . .

(tager Kosten).

nej, her er en, man bør omgaas varligt;
 ifald jeg tør vise det for Hendes Naade;
 den bruger man saadan, paa denne Maade —
 men aldrig saadan — til Slag eller Hug —
 en arrig Kvind', hun er aldrig smuk!

Prinsessen.

Spottegloser — ja det fik Du lært Dig;
 vid, Du har dog ikke vundet dit Spil.
 Drille Dig, plage Dig, trodse jeg vil —

Prinsen.

Skam Dig, Kathrine —

Prinsessen.

Paa Knæ for min Fod!
 Husk, hvem jeg er: en Selvherskers Datter!
 Du — hvem er Du? en usselig Træl.
 Vid, der er Grænser — husk, der er Skjel.
 Kryb i dit Hul, som en Hund, man taaler;
 glæd Dig ved Solen, om en af dens Straaler
 falder i Naade til Skyggen hos Dig!

(hun vil gaa forbi ham ind; han griber hende i Armen).

Prinsen.

Barn, som Du er! uartig, forkælet:
 godt, at jeg ej blev i Purpur formælet,
 godt, at jeg ikke var Prins, men en Træl,
 som ej staar til Ceremonier i Gæld —
 nu skal Trællen ta' Bladet fra Munden.
 Skøn er Du, Kvinde; din ranke Gestalt

fryder det Blik, som kun Faa har behaget —
men hvis Du tror, Du kan byde mig Alt —
aa! Du skal kende, hvor fejl Du har taget!
Tater jeg er! jeg er Selvhersker, Du!
Pladsen jeg aabner Dig her i mit Rige;
vel skal jeg vogte Dig — men lad Dig sige:
prøv ej, at sætte Dig op mod min Magt!
og nu til din Gerning — og tag Dig i Agt!

(han udstrækker Haanden bydende; hun ser paa ham, bøjer Hovedet
og gaar med sænkede Blikke langsomt ind igennem Døren).

Bussemand, det maa man ogsaa være.

Prægtigt, prægtigt det gaar, paa min Ære! . . .

hvilken en Rejsning — hvilken en Mine —,

lynende Øjne — tæmmet, Kathrine!

Det var vel første Gang, Du blev skræmt . . .

(med et højt Hop, idet han løber ind).

Hun bliver god — naar hun først bliver gemt!

(Tæppet hurtigt).

FJERDE AKT

FØRSTE BILLED.

Mikkels-Marked i Købstaden. En Gade, der ender i Torvet. Husene vender alle Gavlsiderne ud imod Gaden; Karnapper, smaa Spir paa Tagkvistene, Bislag udenfor Dørene.

Over Torvets Tage knejser Spiret paa en Domkirke.

Der er opført Boder (nogle af Træ, de fleste af Vadmels-Dug paa Teltstænger) langs Husene paa hver Side af Scenen.

Første Bod tilvenstre i Forgrunden er et Pottemagerudsalg. Boden er aaben ud imod Tilskuerpladsen, saa at man frit kan se derind, hvad de handlende Personer foretager sig.

Paa samme Maade den ligeoverfor liggende Bod (Forgrunden tilhøjre), hvor der er Udsækning af Øl og Vin. Her udenfor er hensat et Træbord med Stole.

Naar Tæppet gaar op, staar Borgervagten (Mændene bevæbnet med Spyd, Bøsser og Morgenstjærner) yderst fremme i Prosceniet. Paa Førerens Kommando gaar Mændene langsomt ned igennem Scenen, hist og her nikkende til en af de Faldbydende. Naar de er kommen til Bag-

grunden, blander de sig imellem Mængden, der staar omkring Markedsgøglerens Estrade. Gøglerne gør nogle Kraftkunster med en Jærnstang, Kugler etc. Der er Bjørnetrækkere, Zigeunere, Bønder, Adelsmænd, Mesterlektianere osv. i broget Flok. Paa en Estrade i Baggrunden Musikanter.

I Pottemagerboden (tilvenstre) Prinsen og Prinsessen klædte som i forrige Billed. Prinsessen aftørrer og ordner Potter og Kar, som ere stillede udenfor og indenfor langs spinkle Hylder imellem Teltbodens Stager og Opstandere.

Prinsen.

Har Du talt Snesene, Kathrine?

Prinsessen.

Der er syv Snese — med smaat og stort.

Prinsen.

Husk paa, vi sidder i Skyld og Gæld. Der er ikke Raad til at slaa noget i Stykker.

Prinsessen.

(holder et Fad, som hun tørrer af med Skørtet).

Jeg er sulten.

Prinsen.

Jeg ogsaa! Men handlende Folk maa ikke tænke paa Middag før Vespertid kommer . . .

Prinsessen.

Jeg føler mig helt ilde!

Prinsen.

(smiler).

Bare ikke forknyt, Kathrine! . . . Naa,

hvordan er det Du staar dér med Fadet! (hun
taber det) Saa!

Prinsessen

(angst).

Aa Gud, Du maa ikke skænde . . .!

Prinsen

(samler Skaarene op).

Hvad skulde det nytte at skænde? (tørt)
Nu kan Du lade, at Du har spist al den Mælke-
grød, der kunde være i Skaalen!

Prinsessen.

Jeg skal nok passe bedre paa.

Prinsen.

Det kommer Du virkelig til! (vil gaa.)

Prinsessen.

Mèn Du maa ikke gaa. Jeg véd slet ikke,
hvordan jeg skal forholde mig —

Prinsen.

Du skal bare forholde Dig rolig! (peger) Du
tager en Ort for de smaa Potter — tre Styver
for de store — og Lerfadene dér kan Du sælge
to og to for en Skilling.

Prinsessen.

Jeg skal nok huske det.

Prinsen.

Er det Fruentimmer, der vil købslaa, saa skal Du ikke vise Dig mild — for det bryder Fruentimmer sig ikke om — men heller ikke tvær, for saa gaar de. Du skal ikke selv snakke, men lade dem snakke. Det vil de helst. Og Du skal forlange det mest mulige — for Fruentimmer vil gjerne prutte.

Prinsessen.

Jeg skal huske det.

Prinsen.

Kommer der unge Fyre og vil handle med Dig, og fornemmer Du, at de har godt med Penge, saa kan Du støde et Fad ned og sige, at det var dem, der gjorde det.

Prinsessen.

Nej, det kan jeg ikke!

Prinsen

(ser smilende paa hende).

Ja ja, da! (hun bøjer Hovedet) Der er bare Et, Du skal vogte Dig for. Fra Skænkeboden histovre vil der kanske komme drukne Personer til Dig. Da skal Du baade være døv og blind; — og endda kan det knibe. (vil gaa idet han ler).

Prinsessen.

Jamen . . .

Prinsen

(bøjer sig tilbage om Hjørnet).

Tag Dig i Agt for de Beskænkede! I hvert Fald har Du Borgervagten. Den har Prinsen for nylig bragt paa Fode igen! (afsides.) Prinsen skal nok vogte over sin Skat — bedre end hans Vagt! (gaar.)

Prinsessen

(i Tanker).

Prinsen! Der tales altid om ham! (sysler med Sagerne.) Aa, jeg er dog saa ængstelig til Mode.

Kasper

(kommer ind derovre i Skænkeboden: stiller Kander og Bægre i Orden, tager sig en Slurk Øl, nikker til Prinsessen).

Brogede Løjer — brogede Sværme —
duftende Vin og dovnende Bærme:
Vadmæl og Pjalter, og Hvergarn og Fløj —
hej, jeg er med! Det er Markedsgøgl!

(Dansen begynder til Musik fra Estraden. Bønder, Junkere, Mesterlektianere, sidst kommer Taterne. Naar Dansen er ophørt, træder Prinsen, forklædt som Krigsmand, frem ved Skænkebordet, han veksler nogle Ord med Kasper, som nikker og peger over mod Prinsessen, der har Vanskelighed ved at holde paatrængende Kunder borte.)

Første Mesterlektianer.

Kasper! hvad Pokker — som Skænkevært!

Kasper.

En lille Spøg —

Mesterlektianer.

naa, det maa jeg sige!

Vi venter i Kvæld Dig, enhver med sin Pige.
Først drikker vi hos Dig, saa synger Du for os,
saa faar vi en Dans os —

Kasper.

og hvad faar saa jeg?

Mesterlektianer.

En Skaal for din Sang, og et Kys af hver
Pige —

Kasper.

Det lader sig høre!

Mesterlektianer.

Vi stoler paa Dig!

Anden Mesterlektianer.

Hør, Kasper, kom her! — er hun ikke smuk?
(peger paa Prinsessen).

Kasper.

Jovist — ganske køn!

Anden Mesterlektianer.

(til Prinsessen).

Hvortil dette Suk!

Falder Jer Kunderne til Besvær,
stol kun paa os — den latinske Hær!

Prinsen
(som Krigsmand).

Bravo, min Gut!

Første Junker.
kun skægløse Dreng!

Prinsen
(til Prinsessen).

Hej, frisk! hvorfor vel med Hovedet hænge?

Prinsessen.
Jeg beder, Hr. Krigsmand, va'r mine Sager . . .

Prinsen.
Skrøbeligt Kram!

Prinsessen.
Nu talte jeg fejl . . .
jeg har kun saa liden Forstand paa Penge.

Junker.
Men mere paa Kys?

Kasper.
Det tror jeg dog ej!

Prinsessen.
Jeg beder saa bønlig: gaa jeres Vej!

Junker.
Snik om en Snak! har Konen en Mand?
hvis ikke, saa er jeg just Mand for en Kone —

Prinsen.

Hvad om I stemte lidt ned jeres Tone . . . ?

Mesterlektianer.

I Kreds, Kammerater — nu holder vi Stand!

Kasper.

Hys, stille! Jeg synger Jer heller en Sang —
en Ægteskabsvisе til Fedlens Toner
tilegnet alle bedrøvede Koner.

(tager sin Violin frem, spiller og synger.)

Den første Gang da jeg stod Brud,
— Fedlen ud! —

jeg var saa skær og fin af Hud.
Fedlen ud, og Fedlen da, og Fedlen mens vi
danser!

Min Mand han var saa ejegod,
han spændte Skoen for min Fod,
men Baandet bundet var ihast
og Ægetskab og Skorem brast.

Kor.

Fedlen ud, og Fedlen da, og Fedlen mens vi
danser!

Kasper.

Den anden Gang da jeg stod Brud,
— Fedlen ud! —

da var ej nær saa fin min Hud.
Fedlen ud, og Fedlen da, og Fedlen mens vi
danser.

For Penge købte jeg min Mand,
hans Lige fandtes ej i Land,
jeg løb og sprang, hvorhen han saa',
til selv han løb og lod mig staa.

Kor.

Fedlen ud, og Fedlen da, og Fedlen mens vi
danser.

Kasper.

Den tredje Gang da jeg stod Brud,

— Fedlen ud! —

jeg havde Rynker paa min Hud.

Fedlen ud, og Fedlen da, og Fedlen mens vi
danser.

Min Mand var baade vind og skæv,
men lige godt han slog sin Væv,
han slog, saa Stol og Skammel brast,
av av! jeg sad i Væven fast.

Kor.

Fedlen ud, og Fedlen da, og Fedlen mens vi
danser.

Kasper.

Den sidste Gang da jeg stod Brud,

— Fedlen ud! —

min Kjortel var et linned Skrud.

Fedlen ud, og Fedlen da, og Fedlen mens vi
danser.

Jeg havde kun min blotte Særk;
min Mand han var saa knokkelstærk.

han tog mig i sin kolde Favn,
dér sov jeg bort fra Sorg og Savn.

Kor.

Fedlen ud, og Fedlen da, og Fedlen mens vi
danser.

(Naar Visen er endt, rykker Borgervagten frem til Musik.)

Formanden for Borgervagten

(idet de marscherer paa Stedet).

En — to, en — to;
Borgervagten rykker frem,
passer godt paa Hus og Hjem,
vogter Næstens Gods og Guld,
drikker sig aldrig fuld.

Kasper

(rækker ham et Bæger).

Skaal, Hr. Formand! god Vagt inat . . .
Ej Snak! — endnu kun en lille Sjat;
vi stoler paa Jer!

Formand.

Ja stol kun paa os!

Ifald man vil kives, skænds eller slaas,
vil bryde Freden og krænke Retten,
saa stol kun paa os — vi er straks paa Pletten!
Ret! højre om!

(ud til Musik.)

Kasper.

Det ligger i Luften — her bliver nok Strid!

(pegende ud efter Vagten.)

Jeg vædder, de kommer i rette Tid!

Prinsen.

Holla! Holla! Drikkebrødre . . .! (han driver de Omkringstaaende tilbage til Bordet: slaar i Bordpladen.) To Kander Vin, af den allerbedste . . . og friske Stob rundt! . . . (stryger sit Mundskæg, ser sig om.) Hvem vil ikke drikke med mig?

Kasper

(kommer med Kander, klapper ham paa Skuldren).

I er en rigtig god Krigsmand — I kommer belejligt!

Prinsen.

Saperlot! Jeg kommer altid belejligt. (slaar med sin fyldte Pung i Bordet.) Skænk i, Vært! (løfter et stort Krus.) Prinsens Skaal!

Første Borger

(frittende).

Ser I noget til Prinsen, Hr. Krigsmand?

Prinsen.

Undertiden ja; — han er meget paa Farten.

Kasper

(ler).

En rigtig vidtløftig Fyr! Man véd aldrig, hvor man har ham.

Prinsen

(ser paa ham).

Saadan et Tappekar har at tie stille, naar
Godtfolk taler!

Kasper

(med Huen i Haanden).

Jeg beder ydmygeligen om Forladelse.

Prinsen.

Jeg har Rus idag; — derfor vil vi ogsaa
være glade og synge.

(synger).

Langvejs Færden er Krigsmands Sag.
Verden ligger ham aaben,
Feltherren stikker for Telt sit Flag,
og straks er Soldaten i Vaaben!
Jægeren kryber i Marken langs Furen,
tjener paa Maven sit daglige Brød,
Krigsmanden spiller i Breschen paa Muren
Tærning med Fjenden om Liv og Død:
vinder han Spillet, se saa kan han synge,
danse paa Tomten, hvor Byen blev brændt;
Penge i Masser og Piger i Klynge —
:|: taber han, ja saa er Visen endt!

Langvejs Færden er Taabers Sag,
hjemme kan Sejren vindes,
ud ad hvert Vindve der stikker et Flag
og Kranse til Krigsmanden bindes!

Borgeren bejler med Hatten for Brystet,
 hværver sig Kone for Kælder og Bod,
 Krigsmanden ler, naar han Glutten har krystet,
 gaar, naar hun græder, det unge Blod:
 Løfter han gav ej, og brød dem ej heller,
 Faklen han har kun for Brylluppet tændt,
 nu kan den lyse i Bod og i Kælder,
 :|: slukkes den — ja saa er Visen endt!

Første Borger.

Det var, om jeg maa sige, en liderlig Vise!

Prinsen

(ser paa ham).

Er *I* Puritaner — saa lyver jeres Ansigt.
 Man skal synge Salmer i Kirken og Drikkeviser
 ved Bægrene . . . (ser over til Prinsessen, der imidlertid har
 købslaaet med nogle Kunder.) Hilledød! Hun er ikke
 ilde! (rejser sig, og gaar derover.)

Kasper.

Saa! Nu blir der ganske bestemt Spek-
 takler!

Junkeren.

Nu da, min Smukke! jeg drikker Dig til —
 købe dit Kram, hvem der lyster og vil;
 købe Dig selv og ta' Dig paa Hesten
 til Borgen hjem — det lysted mig næsten!

Anden Junker.

Byd da! vi holder Auktion paa hende.

Prinsen.

Saa smaat! hvad har de Herrer i Sinde?

Første Junker.

Fem Dukater er budt!

Anden Junker.

Nej ti!

Mesterlektianer.

Aldrig et Ord, som kan hende fornærme —
Uskyldigheden skal vi beskærme!

Junkeren.

Uskyldig — bind mig den Løgn paa Ærme!

Mesterlektianer.

Vi skal vise de Junkere Vejen hjem —
Per Caudi! per Caudi! Knivene frem!

Junkeren.

Peblinger! Peblinger! ned med det Kram!
(Slagsmaal.)

Borger.

Vagten! — hvor er nu Vagten henne?

Prinsen

(trækker Kaarden).

Blæse med Vagten! Respekt for denne!

(driver Junkerne og Kasper ind til Prinsessen i Boden.)

Kom ud, din Slyngel! Har man sét Mage,
at krybe bag Konens Skørter. Kom frem!

Prinsessen.

Jeg beder saa bønligt, Hr. Krigsmand, gaa hjem!
(Prinsen bryder ind i Boden, vælter alle Sager, løber fægtende ud).

Prinsessen.

Aa Gud, aa Gud! Det vil gaa mig ilde
(Raab: Borgervagten! Vagten trækker op til Musik.)

Kasper.

Dér har vi Vagten! Som altid — forsilde!
(Tummel, Støj. Prinsessen sidder grædende mellem alle de knuste
Lervarer.)

(Tæppet.)

ANDET BILLED

(I Skovhytten. Et Leje er redt paa Gulvet tilhøjre. I Krogen en Pottemagerovn. Dør i Baggrunden. Tilvenstre en lille Dør ind til et Udhus. Træbord, Stol. Det er Aften, Solnedgang, Vinden tuder.)

Prinsessen kommer ind, trækkende en Vogn, hvorpaa de knuste Lervarer. Hun skyder den hen i en Krog; gaar til Bordet, slaar Ild, tænder en lille Lampe.

Prinsessen.

Han er her ikke. Hvilket et Vejr!
saa truende bliver de mørke Træer —
jeg frygter hans Komme — frygter hans Skænd,
og ønsker dog intet heller end . . .
Kaldte der Nogen? Jeg gyser.

Hans Røst kan være saa barsk og ru —
saa kommer der noget saa Mildt i hans Hu —
jeg fryser!
Han støder mig fra sig — han drager mig til sig.

Hellere slaa —! o, slog han mig blot,
 min Vrede fanged da Luft og Flamme:
 nu faar jeg dukke mig, tie og taale,
 føle, jeg duer til Ingenting,
 kan ikke noget, kan ikke mig maale
 til Hælvten med ham. O ve, hvad jeg tænker!
 Mit Liv er knust — det ligger i Skaar,
 min Frihed brudt under Lænker.
 Men holder Du mig i din Haand saa haard,
 aldrig Du dog Bekendelsen faar
 udvristet af mine Tanker;
 skrøbeligt er kun en Kvindes Lær,
 af stolte Kvinder der gives dog fler
 end Mænd

aa Himmel, det banker!

Prinsen

(udenfor).

Kathrine!

Prinsessen.

Hans Stemme! (lukker op.)

Du skræmte mig.

Prinsen.

Hvad?

Godaften Kathrine! Alt Lys paa Møllen?

Gennemblødt er jeg til sidste Trevl —

det er en evindelig Skyllen.

Naa, har Du Kvældsmad? Hvor gik det idag?

Du fik vel udsolgt, jeg haaber —
 man sagde, der var paa Markedet fuldt
 af Skælmer saavel som af Taaber!
 Kathrine, Kathrine — saa stiv Du staar —
 og hvad er dette? kun Skaar paa Skaar . . . ?

Prinsessen.

Det var ej min Skyld —

Prinsen.

Naa, var det da min?

Prinsessen.

Der kom en Krigsmand —

Prinsen.

Skylden er din!

Du har, kan jeg tænke, lagt Hænder i Skød,
 har siddet og drømt — men næppe om mig.

Prinsessen.

Skænd kun — men spot mig ej i min Nød!

Prinsen.

Skænde? hvorfor? Kan Skænd skaffe Brød?
 Kildevand har vi endnu i Behold —
 den Drik er lige saa klar som kold.
 Forretningen daarlig, Humøret bedre:
 jeg vædder, der holdtes ej gladere Fest
 hos dine høje, salige Fædre!

Prinsessen.

Jeg er ej sulten.

Prinsen.

Men jeg for To.

Naar Maanen om lidt faar brudt sig Hul
i Bygernes Forhæng, saa maa jeg ile . . .
nu ja, jeg vil ud paa Vildttyveri!

Prinsessen.

Stjæle?

Prinsen.

Javist; jeg er saa fri. —

Jeg kan ej købe, Du kan ej sælge:
saa gaar jeg til Skovs paa Dyrenes Spor
og tusker i Byen mod Skind og Bælge
den Føde os til, som vi haardt behøver.

Prinsessen.

Men sæt Du mødte i Skoven en Røver! —

Prinsen.

For Røvere er jeg just ikke bange —
men Jagtbetjentene kunde mig fange.

Prinsessen.

Og saa?

Prinsen.

Saa bandt de mig Arme og Ben,
førte mig til en paalidelig Gren,
klynged mig op — og saa . . .

Prinsessen.

Hold inde!

husk paa, Du har her i Hjemmet en Kvinde,
hvis Sikkerhed paa dit Liv beror.

Bliv! gaa ikke paa Dyrenes Spor,
det skylder Du den, som hos Dig bor!

Prinsen.

Hvad skylder jeg Dig? — at sulte herinde?

Du taler dog ret som en taabelig Kvinde.

Blev det ej Mandens den Lod at drage
hver Dag i Kamp for sit Hus, sin Mage?

Det gør hver Krigsmand, som Fanen følger,
hver Sømand, som færdes paa Havets Bølger,
hver Købmand, som vover for Noget at vinde —
det gør vi Mænd, fordi Pligten byder,
og saa fordi, hvor sælsomt det lyder,
vi venter til Tak os — lidt Kærlighed!

Men selv om aldrig den Tak vi nyder,
naar „Fremad for Føden“ derude det hedder,
vi tænker paa den, som uvirksom sidder
derhjemme ved Arnen med Haand under Kind.
Slaar hun itu vore sidste Sager,
vi tænker os hende kun dobbelt fager;
jo mere kejtet paa Haand og Fod,
jo mer' hun synes os sød og god;
den Tid og de Ting, som ved hende gik tabt,
vi vinder igen ved vort Arbejd rapt —

og orker vi selv ej at røre os længer,
vort sidste Blik kun ved hende hænger
ja, saadan er nu vi Mandfolk skabt!

Prinsessen.

Du taler . . .

Prinsen

(nærmer sig Døren).

I min Enfoldighed
jeg plumper kun ud med Et og Andet,
hvori der, kan hændes, lidt Sandt er blandet!

Se Maanen, den Skælm, nu titter den ned!
helt ind i Skyggen det blinker og lyser.
Sagde Du noget . . . ?

Prinsessen.

Jeg fryser?

Prinsen.

Saa læg Dig og dæk Dig!

Prinsessen.

Jeg fryser endda;

Tæppet er tyndslidt og Kappen hullet,
og Blæsten stryger her langs med Gulvet.
Luk dog den Dør!

Prinsen

(trækker sin Kniv).

Jeg gaar paa Spor
efter en Bjørn; — den Pels kan varme,

Jeg dukker mig under hans laadne Arme,
Kniven i Hjærtet — en, to, tre!

Prinsessen.
Aldrig faar jeg den Pels at se;
og aldrig . . . (bortvendt).

Prinsen
(spørgende).
Aldrig?

Prinsessen
(med et Suk).
Dig selv igen!

Prinsen.
(frisk, med en Glæde, han dog søger at skjule).
Bjørnen er stærk — men Nøden gør dristig;
Bamsen er kluntet — og jeg er listig.

Vildttyv, Kathrine, den Kunst er skøn,
og lige saa gammel, som Skoven er grøn:
dukke sig under de Grene vaade,
mærke paa Kinden de Draaber køle,
til Kniven i Skeden med Haanden føle,
spændt hver Muskel, og Øjet paa Vagt.
Var jeg en Prins paa sin egen Jagt,
ikke jeg kunde den Vellyst nyde,
selv som et Vildt gennem Tykningen bryde,
jaget og Jæger paa samme Gang!

Standser jeg da, hvor Maanen skinner,
medens i Rundkreds Stammerne staar,

se, da stryger jeg Huen af Haar,
 tørrer mig Sveden af brændende Kinder;
 og i min Ensomhed tænker jeg paa,
 hvordan i Hytten det vel monne gaa,
 hvis jeg var ventet med Længsel tilbage —
 naa ja, en Vildttyv kan tænke som saa!

Hjorten i Tykningen bor hos sin Mage,
 stærk er hans krummede Hals og hans Bov,
 Junker han er til den slumrende Skov,
 nyder den Ret, som han mægter at tage.
 Mennesket trygler om Plads for sin Fod,
 trygler om Alt, selv om Kærligheds Glæder . . .

Vildttyv, du frifødte Junker, afsted!
 Ingen i Hytten derhjemme Dig vinker;
 bort, ind i Skoven, med Kniven, som blinker:
 Favntag med Bjørnen — haløj! det er Liv!

(iler ud).

Prinsessen

(springer op).

Ve mig! borte — saa hør dog — bliv!
 Kom dog tilbage! Han hører mig ej;
 kun knagende Grene røber hans Vej.

Kunde jeg i mine Arme ham tage:
 knuge ham vilde jeg, hulke og klage,
 græde hos ham min Hoffærdighed ud,
 lægge min Kind til hans Kofte vaad,
 og smile af Lyst under al min Graad.

Hjælpe mig Gud!

hør, hvilken Larm — er det ham — er det
dem?

Nu bryder der En af Grenene frem —
det er ham . . .

Prinsen

(hurtig ind).

Kathrine, hvor skal jeg mig skjule?
De kommer —

Prinsessen.

Hvem? hvem?

Prinsen.

Aa — Jægerne — Vagten!

(afsides).

Fordømt! de maa ikke finde mig her,
ikke for Alt, hvad jeg mest har kær!

(højt, ved Døren ind til Udhuset).

Herind — herind! vær rolig — og ti!
om lidt er vel nok den Byge forbi! (ind.)

(Formanden for Borgervagten med Vagt og Jægerne.)

Formand.

Er I vis paa, at I saa' saadan en Fyr løbe
herind?

En af Vagten.

Det er grumme vanskeligt at være vis paa
noget, Hr. Formand. Men vi kan jo søge —
saa faar vi nok fuld — jeg siger fuld Sikker-
hed!

Formand.

Du er beskænket, Sivert!

Anden Vagt.

Med Forlov, Formand, det er ikke ham, men mig, som hedder Sivert!

Formand.

Saa er det Dig, som er beskænket —?

Første Vagt.

Vi ere alle beskænkede, Formand — alle uden Undtagelse.

Anden Jæger

(til Prinsessen).

Vi søger efter en sort Kæltring . . . Er han ikke kommen herind? Er Du ikke gift med en Tater, som huserer her i Skoven?

Formand.

Hun svarer jo ikke. Har vi Tommeskruerne med?

Jægeren.

Sniksnak med Tommeskruer! Naar Fruentimmeret ikke svarer, saa faar vi selv søge.

Første Vagt.

Her er en Dør, Formand!

Formand

(ved Døren til Udhuset).

Ja — her er en Dør. Hvad gør vi ved den?

Jægeren.

Er der Nogen derinde? . . . Saa er det bedst, vi slaar Døren ind.

Formand.

Stop! Hvis han er derinde, saa kunde han bryde ud som et rivendes Dyr. — Fæld Hellebarder og Morgenstjærner! De Herrer Jægere i andet Geled med Flinterne til Kinden! Naar jeg har talt til tre, saa falder vi an. Du derinde! kom ud! En — to

Prinsessen

(er sprunget hen og har stillet sig foran den lille Dør).

Ingen kommer herind . . . Saa dræb mig først!

Formand.

Men nu taler hun jo!

Kasper

(kommer krybende ind gennem Døren fra Udhuset, børster sine Klæder).

Hvad er paafærde . . . ?

Formand.

Hvad er det? Hvor kommer han fra?

Kasper.

Derinde fra. Jeg hørte ude i Skoven, at der blev søgt efter en sort Gavtyv, som skulde have stjaalet paa Markedet. Den ene Tater kan jo nemt ligne den anden. Saa gik jeg

bagom Hytten og krøb ind gennem Lemmen til Udhuset. Der er nok Svinesti tillige . . .

Formand.

Er der ingen Tater derinde?

Kasper.

Ikke mere end bag paa min Haand. Der ligger en sort Gris. Men det er vel ikke den, I vil stikke?

Formand.

Aa, gid Pokker . . . Ret jer, Folk. Højre om! Marsch!

(ud med Vagt, Jægere, Kasper).

Prinsen

(kigger frem: afsides).

Det var virkelig nær ved

Prinsessen.

Men saa skjul Dig dog!

Prinsen

(frem).

Nu er jo Bygen drevet over —

Prinsessen.

Hvor vil Du hen?

Prinsen.

Ud at fortsætte, hvad jeg begyndte —

Prinsessen

(springer hen til Døren i Baggrunden, lukker den, stiller sig foran).

Du kommer ikke ud —

Prinsen.

Barnagtigheder, Kathrine! Vejen er fri . . .

(der falder et Skud).

Prinsessen

(skriger).

Ah!

Prinsen.

Ej, ej! . . .

Prinsessen.

Du bliver her — hos mig — hos

Prinsen.

Nu da —?

Prinsessen.

(slynger sine Arme om hans Hals).

Hos den, som elsker Dig!

(Tæppet hurtigt.)

FEMTE AKT

FØRSTE BILLED

Borgens store Stegers. Sværtet Bjælkeloft, hvide Mure med blanke Køkkenredskaber, Fade af Metal og Ler i Rækker ovenover hinanden. I Baggrundens Hjørne tilvenstre er Skorstenen med et svært, fremspringende Røfgang. En stor Kedel hænger ned i en Jærnkrog, Ilden knitrer paa Arnen. Opad Muren ved Ildstedet Pustere, Brandjærn, Ovnragere, Stegespid. Dør i Midten af Baggrunden. I Hjørnet tilhøjre springer Fadeburet frem, ligesom et stort Skab, der gaar fra Loft til Gulv. I Væggen tilhøjre sidder et Vindu højt oppe i den tykke Mur med Jærngitter, hvorigennem er stukket grønne Grene. Tilhøjre og tilvenstre langs Væggen Køkkenbord med Skabsdøre i, og ovenover Træhylder med Køkkesager. Tilvenstre Hugge- og Kød-Blok med Økse og Træhammer, tilhøjre Suletønde, Snittebakke, Vandtønde med Øse osv.

Piger og Terner have travlt rundt omkring; nogle hakker Kaal, nogle lægger Dejg op, nogle staar ved Skorstenen, puster med de store Pustere til Ilden, hælder Vand i den store Kedel; nogle langer Kød op af Suletønden, en hugger Skank tilrette paa Kødblokken, en staar paa en Stige og tager Messing- eller Tinfade ned af Rækkerne. Der er en Vimsen frem og tilbage over Gulvet.

Første Terne

(bærende en Kurv, standser foran anden Terne midt paa Gulvet).

Hun skal være fra Rusland . . . (gaar videre.)

Anden

(med en Kasserolle).

Nej fra Polens Land . . . (videre.)

Tredje

(vender sig om fra Huggeblokken med Kniv i Haand).

Snak; det er Kongens Datter af Engeland . . .

Fadebursternen.

De vrøvler saa meget om hende! Man véd hverken ud eller ind.

Fjerde

(fra den modsatte Side, vender sig om med Armene fulde af Dejg).

Pyt! Det er Datteren af Rhingreven . . .

Kokkepigen

(vender sig om fra den store Kedel paa Skorstenen, med en vældig Træslev i Haanden).

Jeg véd det ganske bestemt; — for en af Jægerne sa'e det — og han har hørt det af Kasper Røghat selv . . . (nærmer sig, stadig med Slev i Haanden, Midten af Scenen, hvor ogsaa de Andre rykker henimod, saa at de samles i et stort Kor.)

Første Terne.

Hvad sa'e han . . . ?

Kokkepigen.

At Prinsens Tilkommende ikke var nogen Anden end Prinsessen af Illyrien!

De Andre.

Ha, ha, ha.

Første Terne.

Det er saa længe siden . . .!

Fjerde.

Det var jo hende, som Prinsen fik en lang Næse af!

Kokkepigen

(med løftet Slev).

Det er Løgn i din Hals . . .!

Fjerde.

Nej . . .

(„Jo“, „Nej“, „Ja“! osv.; alle mundhugges: den store Kedel paa Skorstenen koger over; stor Allarm og Skrig: alle løber til deres Pladser.)

Fadebursternen

(med to slagtede Høns, sammenbundne ved Halsene; standser midt paa Scenen).

Uh! jeg kan ikke taale at høre Tale om Bryllup.

Kokkepigen

(fra sin Plads henne ved Ilden).

Det er jo ikke Dig, som skal giftes?

Fadebursternen.

Det er just Fejlen! (kaster Hønsene langt fra sig.)
Naar Kasper Røghat ikke var saadan en Landstryger, saa kunde vi ogsaa blive ordenligt viede. Og saa skulde vi danse, Piger! Tralala! (danser.) Derude har de den liflige Sommer

— hver Pige sin Kærest' — hvert Par sin lille
Lund at mødes i! Her er man muret inde,
Dag som Nat; — man har ikke uden de sve-
dige Madsvende og de drukne Borgerstu-Karle!
(spytter) Pøj! — Men jeg vil danse; vil jeg —
som dansede jeg til mit eget Bryllup. Tralla-
lala! (hun svinger en af Pigerne rundt.)

Kokkepigen.

Va'r Dig; nu kommer Køgemesterinden!

Fadebursternen.

Jeg blæser ad den gamle Drage! Korn,
Piger! Er vi ikke unge og raske? Trallalala! —

Kokkepigen.

Du er aldeles galen!

Fadebursternen.

Ja nok! Blodet spænder mig — og saa
spænder jeg igen. Stil Jer op! Stine synger
for . . .! Hvor har vi Sidse? — (har faaet alle Pigerne
ud paa Gulvet og stiller dem op; hun danser en Slags Kæde-Dans
med dem og synger selv dertil:)

Min Fader var fra Flandrens By, fra Flandren
var min Broder,
men jeg har lært i Spanjeland at danse hos min
Moder.

— Træd let paa grønne Vold, træd let, I
Piger! —

Og jeg var ung og jeg var skøn, mig vilde
Hvermand have,
med Ridder dansed jeg og Præst, med Kejser
og med Pave.

Jeg dansed op for Himlens Port; dér stod St.
Peder inde:
„Nej Himlen har ej Tilje for slig danselysten
Kvinde!“

Da gik jeg mig for Troldens Høj: „Og er Du,
Trolde, tilstede,
saa stig herud paa grønne Vold og lad os Dansen
træde!“

Han tog mig i sin laadne Favn og stræbte hvad
han kunde,
vi dansed ret i Luften op, højt over grønne
Lunde.

Vi dansed Maanen helt omkuld og alle smaa
Planeter,
vi dansed imod Himlens Dør; vi dansed mod
St. Peder.

St. Peder mæled: „Er Du dér, Du dansegalne
Kvinde,
giv Trolde Løbepas -- Du kan vel bedre Selskab
finde!“

„Vor Tilje blev just skuret blank til Pintse denne-
 sinde,
 saa slip din lede Troid og dans med Englene
 herinde!“
 — Træd let paa grønne Vold, træd let, I
 Piger! —

Kokkepigen.

Nu faar I en Ulykke! Der er Køgemester-
 inden!

(De løber med Skrig fra hinanden.)

(Døren aabnes, ind kommer Prinsessen i sin fattige
 Dragt og med Tørklæde over Hovedet; hun ser sig sky
 omkring.)

Første Terne.

Aa, det er jo ikke sandt! . . .

Fadebursternen

(til Prinsessen).

Hvad er Du for en —?

Kokkepigen.

Det er den stakkels Kone nede fra Skov-
 hytten. Jeg gav hende Lov til at komme her
 og faa lidt Affald og Levninger.

Prinsessen

(med sagte Stemme).

Ja — Tak!

Fadebursternen.

Saa maa hun ogsaa gøre Gavn for Føden.

Kom her! Du kan hjælpe mig at plukke de
Høns.

(de sætter sig hver paa sin Skammel.)

Prinsessen

(plukker).

Det er vist ikke rigtigt?

Fadebursternen.

Nej, Du skal gøre saadan som jeg (plukker,
saa Fjærene ryger omkring). Den Høne maa behandles
pænt! Husk paa, den skal i Gryden til Prin-
sens Bryllup!

Prinsessen

(stedse med noget dæmpet Stemme).

Prinsen af Danmark skal altsaa giftes nu?

Fadebursternen.

Jamænd! skal han saa — det dejlige Men-
neske. (hurtig) Har Du sét ham?

Prinsessen.

Jo — jeg har set ham?

Fadebursternen

(hurtig).

Ikkesandt? en stolt Karl! Men Du har ikke
hørt ham tale?

Prinsessen.

Jo — jeg har hørt ham tale.

Fadebursternen.

Og Du kan dog sidde rolig paa Stolen, naar vi taler om ham? Aa, naar jeg tænker paa, at hun, den fremmede Prinsesse, skal i Brudeseng med ham . . .

Kokkepigen

(henne fra Skorstenen).

Du er galen, Kirstine!

Fadebursternen

(vender sig, hurtig).

Ti stille! Jeg taler ikke til Dig! (til Prinsessen)
Hvordan er det, Du bærer Dig ad?

Prinsessen.

Er det ikke rigtigt?

Fadebursternen.

Saadan smaa hvide Hænder Du har! Skal man se til, saa har Du vel kendt bedre Dage?

Prinsessen.

Der var vel den Tid, hvor jeg kendte, hvad man kalder bedre Dage — dem ønsker jeg ikke tilbage!

Fadebursternen

(flytter med Skamlen over imod hende).

Ikke? Aa sikken Snak! Tænk, en Høne i Gryden hver Dag!

Prinsessen.

Jeg var ikke lykkelig dengang. Jeg var altid syg!

Fadebursternen.

Syg? —

Prinsessen.

Jeg led af den Sygdom, som man kalder at kede sig!

Fadebursternen.

Passiar! Du har jo en Mand, efter hvad de siger. — Har han ogsaa kendt bedre Dage?

Prinsessen.

Jeg tror det undertiden; men jeg vover mig ikke til at spørge derom. (tilføjende) Det kan ogsaa blive det samme.

Fadebursternen

(fortrolig).

Hvordan ser han ud?

Prinsessen.

Du maa have set ham her paa Slottet, naar han kom om Morgen med Brændevad fra Skoven? —

Fadebursternen.

En stor, køn Karl? — noget sort og beskidt i Ansigtet? . . . Naa, sligt skader jo ikke! Det kan allenfals vaskes af. — I de sidste Dage har jeg ikke set ham?

Prinsessen.

Han havde forslæbt sig, sagde han. Han maatte blive liggende i Sengen. Intet var der at spise hjemme. Saa tog jeg Krukke og Pose og gik herop.

Fadebursternen

(rykker Skamlen tæt ind til hende).

Hør Du! — det maatte jeg dog gerne vide: Hvis nu Kasper og jeg ikke kan vente saa længe — hvis vi flytter sammen, inden han faar noget Fast — vil vi saa ikke komme til at bides, fordi Krybben er tom?

Prinsessen

(smiler stille).

Hvor kan jeg vide, hvad Andre vilde gøre?

Fadebursternen

(eftertænkso).

Jeg slipper Dig ikke! Hvis der nu — til Jeres Fattigdom — kom en lille Dreng dernede i Hytten? Ja se dér sidder Du og véd ikke, hvad Du skal svare. Nej, lad os ikke tale om Lykke, naar man ikke har en Høne i Gryden!

Prinsessen

(ivrig).

Jeg har tænkt mig, at jeg havde det lille Væsen — at det laa i min Arm: . . . ja, en Kvinde kan føle, at det maatte være Lykke! — Om man var en stor Kejser, om man var

en smuk Prins — ingen Mand kan dog have
Anelse om den Fryd, som den aller ringeste Dag-
lejers Kvinde kan gaa og vente . . .

Fadebursternen

(ser paa hende med en Blanding af Forbavselse og Beundring).

Virkelig — mener Du?

Prinsessen

(med straalende Øjne).

Ja, naar der er Kærlighed mellem hende
og hendes Husbond. Det er Kærlighed mellem
Mand og Kvinde, der gør dem til Konger eller
Dronninger — og det er nok ogsaa den, der
grundlægger Riget, selv mellem fire nøgne Vægge!

Fadebursternen.

Som Du taler! Man kunde ordentlig faa
Lyst

Kasper

(hurtig ind ad Døren; han er klædt som i første Akt).

Hejsa, hejsa, Piger! (svinger et Alenmaal i Haanden.)

Frisk Mod deran!

(Fadebursternen er sprunget op; hun og alle Pi-
gerne løber ham i Møde. Prinsessen søger hen til Køk-
kenbordet tilhøjre, hvor hun under det Følgende iagttager
Alt paa en forlegen og sky Maade.)

Fadebursternen.

Ih, din Skælm, er Du der?

Kasper.

Tilbage! siger jeg! Vil I have Respekt!

Fadebursternen.

For Dig! (kysser ham.)

Kasper.

Ja for mig! (svinger sin Alen.) Jeg er bleven prinselig Maaler, Vejer og Vrager — fuldstændig justeret!

Fadebursternen.

Den søde Prins! Saa har vi da et Levebrød at gifte os paa —

Kasper.

Saa sagte, mit Dukkalam! De andre Damer kunde nemt blive misundelige. Ser I, Piger! Jeg er kommen her paa Prinsens Bud, for at tage Maal af Jer . . .

Fadebursternen

(hurtig).

Til en ny Kjole?

Kasper.

Truffet!

Alle Piger

(klapper i Hænderne).

Aa, den søde Prins!

Kasper.

Lad mig faa Ørenlyd! — I véd, at Prinsen skal holde Bryllup . . .

Alle.

Ja, ja.

Kasper.

Med en fremmed Prinsesse . . .

Første Terne.

Fra Rusland —

Anden.

Nej, fra Polens Land.

Tredje.

Kongens Datter af Engeland —

Fjerde.

Datteren af Rhingreven —

Kokkepigen.

Snak! Prinsessen af Illyrien . . .

Kasper

(ler).

Javist — Prinsessen af Illyrien! (ser over imod Prinsessen.) Men hvem er det, dér staar?

Fadebursternen.

Et stakkels Fruentimmer ude fra Skoven —
Fortæl bare videre?

Kasper.

Prinsen skal holde Bryllup med en fremmed Prinsesse . . . Men hun er bleven syg undervejs.

Alle.

Aa!

Kokk'epigen

(kaster Sleven).

Saa kunde vi, min Tro, ha' sparet os al
det Slid og Slæb!

Kasper.

Ingenlunde! — Prinsen holder Bryllup allige-
vel!

Fadebursternen.

Med Prinsessen?

Kasper.

Ja naturligvis? (forklarende) Prinsen vil giftes!

Fadebursternen.

Jamen . . .

Kasper.

Stille! — Prinsessen vil nok ogsaa giftes,
lader det til. Hun har sendt sin Brudekjole hid
med den Besked, at hun skulde komme selv,
saasnart hun kunde. Imidlertid skulde Prinsen
lade nogle unge Fruentimmer prøve Kjolen; og
den, hvem Kjolen passede, skulde være Prin-
sessens Stedfortræder under Vielsen — men ikke
længer!

Alle

(i Munden paa hverandre).

Aa, lad mig prøve den!

Kasper.

Stille! Vi har med Flid ikke villet vælge blandt Hoffets Damer, for de kunde nemt blive for vigtige!

Fadebursternen.

Jeg begynder — for jeg er din Kæreste!
Hvor har Du Kjolen?

Kasper.

Den ligger vel forvaret. Men jeg har faaet et nøjagtigt Maal — som jeg ikke siger Nogen. Altsaa begynder vi . . . (begynder at maale paa Fadebursternen.)

Fadebursternen.

Av! Jeg er altfor kilden . . .

Kasper.

Og meget for lang i Livet!

Fadebursternen.

Er jeg lang i Livet . . . ?

Kasper

(med paatagen Værdighed).

Det gør mig ondt at maatte sige Dig: Du er vejet, maalt — og vraget!

Fadebursternen.

Din Klodrian! (giver ham et Ørefigen.) Jeg slaar op!

Kasper.

Ja det mærker jeg! . . . (løfter Alenmaalet.) I er Vidner!

Alle Pigerne flokkes om ham med Udraabene: „Nu jeg!“ — „Tag mig!“ — „Søde Kasper, lad mig!“ osv. Han maaler En efter En og siger: „Du er for smal over Skuldrene!“ — „Du er for bred over Bagen!“ — „Du har jo slet ingen Hofter!“ — „Du har for lidt foran og for meget bagtil!“ osv. Latter, Skrigen, smaa Hvin. Naar Larmen er paa sit højeste, aabnes Døren. Ind træder Prinsen i sin glimrende Hofdragt fra Første Akt.

Prinsen.

Det maa jeg sige: Du gør Dig Umage nok!
(gaar frem.)

Alle Pigerne.

Prinsen!

(viger tilside.)

Prinsen

(til Kasper).

Naa; har Du fundet Nogen . . .? (peger paa Fadebursternen.) Hun dér?

Kasper

(bukker).

Desværre — jeg maa tilstaa: ikke engang hun . . .!

Fadebursternen

(nejer dybt).

Det gør mig virkelig saa grumme ondt,
Hr. Prins!

Prinsen.

Mig ogsaa — men Du kan tage Oprejsning hos Kasper. Han maa udbede sig en Gunst hos mig — naar mit Bryllup er endt med Glæde og Tilfredshed.

Fadebursternen.

Skal vi saa være go'e Venner igen, Kasper?

Kasper.

Du kan tro nej, Moppe — naar Du slaar!

Fadebursternen.

Jeg skal aldrig gøre det mere, søde Kasper!

Prinsen

(til Kasper).

Har Du prøvet dem Alle! . . . (ser omkring, peger paa Prinsessen, der, saasnart hun saa' Prinsen har søgt at gemme sig saa meget som muligt.) Hvem har vi dér?

Kasper

(lader meget ligegyldig).

Aa, det er kun en sølle Kone ude fra Skovhytten!

Prinsen

(ser skarpt paa hende; hun dækker halvvejs for Ansigtet med Hænderne).

Hun ser jo ganske godt ud — trods Klæderne. Lad os faa hende frem! (Hun skubbes frem; Kasper tager hende ved Haanden, drejer hende rundt, saa at hun vender Ryggen til Prinsen.) Ryggen er ikke ilde. Lad os se den anden Side!

Prinsessen

(næsten synkende i Knæ).

Skaan mig!

Prinsen

(venlig).

Hvad er hun ræd for? Vi gør Dig intet Ondt. (til Kasper.) Maal hende.

Kasper

(tvinger hende til at rejse sig op; hun har stadig Blikket nedslaaet; (maaler hende).

Det passer — det passer akkurat. Vil I se, Herre?

Prinsen.

Ja virkelig!

(Mumlen blandt Pigerne.)

Prinsessen.

Naade! Min Mand ligger syg derhjemme. Han har intet kunnet fortjene de sidste Dage. Saa gik jeg til Slottet, hvor man var god imod mig. Lad mig gaa min Vej i Fred!

Prinsen

(spottende).

Naar vi skal se til, saa er det en Krønike: — Du har ingen Mand, som ligger syg derhjemme!

Prinsessen.

Jeg sværger . . .

Prinsen

(til Kasper).

Jeg skulde næsten tænke, at denne Kvindes
Mand befandt sig vel?

Kasper

(bestemt).

Ja! — i bedste Velgaaende!

Prinsessen

(fortvivlet).

Jeg besværger Jer: lad mig gaa hjem til
min Hytte . . . (stærk.) Jeg maa — jeg maa
derved!

Prinsen

(hovedrystende, med et Sideblik til Kasper, de besvarer det ved lige-
ledes at ryste paa Hovedet).

Vi har intet andet Valg. Hun bliver her.
Kjolen vil passe hende. (Man hører udenfor Jæger-
hornene, der spiller de første Satser til en Festmarsch; Alle lytter;
Prinsen slaar op med Haanden, smilende:) Hør, hvor ly-
stigt! De Toner klinger, som var det min
Bryllupsmarch!

Kasper.

Det er Midsommer-Festen, som blæses ind.

Prinsen.

Ja, Midsommer-Fest. Lykkens og Glædens
Dag. I skal svinge Jer til mit Bryllup, Piger!
Derudenfor skal Øllet flyde — Musiken skal

tage Jer under Armene — og Karlene skal kysse Jer i den grønne Skov. I har alle fri! — undtagen hun dér! Du tager Dig af hende, Kasper! Paa Gensyn!

(han staar i Døren med udstrakt Haand; alle Piger nejer. Kasper fører Prinsessen bort.)

(Tæppet.)

FEMTE AKT

(Udenfor Skovhytten. Borgen i Baggrunden er oplyst. St. Hansblus er tændt langs Fjorden. Landbefolkningen, Piger og Svende fra Borgen, Jægere kommer ind, svingende grønne Grene. Kasper og Fadebursternen.

Kasper.

Kommer I med Palmer i Hænderne? — Naa, det er grønne Grene! Og nu vil I hilse paa den glade Brudgom? Han kan straks være her. I skal bare se, hvor han skinner. —

Fadebursternen.

Vi vil ogsaa hilse paa Bruden — for hun er da som en af vore Lige!

Kasper.

Lad hende være god for den, hun er! Skal vi staa her med tør Mund og vente? Ølkander og Bægre — det var Prinsens Mening!

Fadebursternen.

Her! Hør, Kasper; de skal jo ind til Købstaden og vies. Det maa i Grunden være underligt for Bruden saadan at skulle gaa tilbage til Hytten dér . . . Og tror Du Prinsen lader hende gaa igen? For nydelig var hun rigtignok, da hun kom i Stadsen!

Kasper.

Naar det ene Fruentimmer taler saadan om det andet, saa maa der være noget om det. — Naar vi To skal giftes, saa vil vi ikke lade os vie in effigie!

Fadebursternen.

I en — hva' for en?

Kasper.

Det er noget Latin — og forresten en dum Skik, som vi vil overlade til de store Folk!

Jægeren.

Saa vil vi lade Prinsen leve —

Kasper.

Holdt! ikke endnu. Først vil vi drikke! Vi vil have St. Hansblus lige op i Panden og ind i Hjærterne. Og nu, Frans, mit andet Jeg, min bedre Udgave — syng os Midsommer-Visen. Med den skal vi modtage Prinsen og hans unge Brud!

Jægeren

(synger).

Vi elsker vort Land,
naar den signede Jul
tænder Stjærnen i Træet med Glans i hvert Øje,
naar om Vaaren hver Fugl
over Mark, under Strand
lader Stemmen til hilsende Triller sig bøje:
vi synger din Lov over Vej over Gade,
vi kranser dit Navn, naar vor Høst er i Lade,
men den skønneste Krans
blir dog din, Sante Hans!
den er bundet af Sommerens Hjerter saa varme,
saa glade.

Kor.

Men den skønneste Krans osv.

Jægeren.

Vi elsker vort Land,
men ved Midsommer mest,
naar hver Sky over Marken Velsignelser sender,
naar af Blomster er flest,
og naar Kvæget i Spand
giver rigeligst Gave til flittige Hænder;
naar ikke vi pløjer og harver og tromler,
naar Koen sin Middag i Kløveren gumler:
da gaar Ungdom til Dans
paa dit Bud, Sante Hans!
ret som Føllet og Lammet, der frit over Engen
sig tumler.

Kor.

Da gaar Ungdom til Dans osv.

Jægeren.

Vi elsker vort Land
 og med Sværdet i Haand
 skal hver udenvælts Fjende beredte os kende,
 men mod Ufredens Aand
 over Mark, under Strand
 vil vi Baalet paa Fædrenes Gravhøje tænde:
 hver By har sin Heks, og hvert Sogn sine
 Trolde,
 dem vil vi fra Livet med Glædesblus holde;
 vi vil Fred hertillands,
 Sante Hans, Sante Hans!
 den kan vindes, hvor Hjærterne aldrig blir tviv-
 lende kolde!

Kor.

Vi vil Fred hertillands osv.

Prinsen

(er traadt bryllupsklædt ind med Prinsessen og Følge).

Jeg tager din Vise som et godt Varsel.
 Tak derfor! Vi ses ved Festen.

Kasper.

Herre, sæt ham nu ikke Fluer i Hovedet!
 En god Vise er som en ung Pige. Jo mindre
 Blæst der bliver gjort af hende, jo længere vil
 hun bevare sine Dyder og Fuldkommenheder.

Prinsen.

Da taaler dog en Vise, hvad en ung Pige ikke taaler — at komme i Folkemunde! Hvad siger min unge smukke Brud?

Kasper

(til Fadebursternen og de Andre).

Kom! Der skal vist siges nogle pæne Ord ved Hytten her — og det er ikke sagt, at Prinsen ønsker Vidner derpaa!

(Alle trækker sig tilbage i Baggrunden undtagen Prins og Prinsesse).

Prinsen.

Du hedder Kathrine! Nuvel, Du skal vide:
naar Lyset i Borg og i By er slukket,
naar sidste Gang „Leve“ for Bruden er drukket,
da savner jeg Dig i min Arm, ved min Side!
Den Krone, der pryder dit duftende Haar,
den Silke, Du fylder saa kongeligt ud,
det er, som den vilde med Rette Dig nævne
min rette, min sande trolovede Brud!

Prinsessen.

I ejer vel over mig Magt og Ævne
at klæde mit Legem i kongeligt Skrud;
men min er ej Kronen, som pryder mit Haar:
husk, at jeg her for en Anden staar!

Prinsen.

Nej, nej! Du kan over Prinsen byde!
Kun én Gang før har den Magt jeg erfaret:
jeg bad — men skyldig man blev mig Svaret.
Nu byder jeg Dig, hvad jeg byde kan:
jeg rækker Dig Kronen for Rige og Land!

Prinsessen.

For meget, for meget! Livet har slaaet
sit Tæringkast; jeg har tabt — jeg har vundet:
hist, i den Hytte, mit Maal har jeg naaet,
dér har ved Maalet mig selv jeg fundet!

Prinsen.

Betænk, hvad jeg byder! Jeg bryder den Pagt,
som skulde mit Liv til en Anden bundet!
Og som hver en Jomfru i dette Land
hemmeligt ønsker sig Prinsen til Mand,
mig selv som det Bedste jeg her Dig byder!
(knæler.)

Prinsessen.

Staa op! Det sømmer sig kun at knæle
for Gud i Himlen, og ej for en Kvinde. —
Der er i Jert Aasyn et Træk, jeg kender,
i Stemmen en Klang, som jeg elsker og frygter —
ved denne Lighed mit Hjærte brænder;
dog aldrig skal I min Tanke forblinde:
hist er min Ære, mit Hjærte, min Tro —
dér har jeg mit Bedste i Hytten inde!

Prinsen.

Den Stodder i fillet og flikket Dragt!
Har Raahed da over Kvinden Magt? —

Prinsessen.

Raahed! Nej aldrig — det skal I vide:
er end hans Dragt, som hans Stemme, grov,
aldrig han tog sig med Tvang Forlov:
min Kærlighed redte ham Plads ved min Side!
Mørkt er hans Ansigt, som Eders er lyst,
streng er hans Tale, som Jeres letfærdig,
lidet han teed sig glat og elskværdig —
men Hjærtet var adeligt rent i hans Bryst!
Kunde jeg glemme den Tid derinde,
glemme mit Livs det dyreste Minde —
ja, om I trygled mig Timer for Fod,
Svaret det lød: da var jeg den Kvinde,
for hvis Forvildelser jeg har gjort Bod!

Prinsen.

Klingende Tale! pralende Ord:
Taabe som Kvindernes Rangle tror!
men er hin Hytte en Sten paa min Vej,
ligge der længe, det skal den ej!

(raaber.)

Holla! svid Hytten af!

Naa; Genstridige; kend da min Magt —
saa slutter vi vel i Kirken vor Pagt?

Prinsessen.

Jeg hader Dig Prins af Danmarks Land.

Red ham — frels ham — min Mand — min
Mand!

(synker om.)

Kasper

(peger paa den brændende Hytte).

Det kan man kalde for et St. Hansblus! —

Prinsen

(hurtig).

Kasper! skaf Vand . . .

Fadebursternen.

Aa, I Mandfolk er nogle grusomme Skab-
ninger!

Kasper.

Først piner I os — saa piner vi Jer lidt
til Gengæld — og saa ender det i Fryd og
Gammen!

Prinsen

(bøjer sig over Prinsessen).

Kathrine! . . .

Prinsessen.

Hvem kalder paa mig? . . . Gaa bort, gaa
bort! Aa Gud, hvad har jeg gjort Jer, at I skal
være saa ond ved mig?

Prinsen.

Mig har Du gjort alt godt, Kathrine. —
Vil Du endnu gaa med Tiggerposen for min
Skyld?

Prinsessen.

Det er hans Stemme! (idet han løfter hende op)
 Det er Dig — Dig, mit Liv — min Herre og
 Husbond — min Kærlighed!

Prinsen.

Og det er Dig, mit Livs Melodi — min
 Hustru — mit Folks gode Dronning!

Kasper.

Min Herre og min Ven! Jeg maatte ud-
 bede mig en Gunst — sagde I. Saa giv mig
 noget „Fast“, som jeg kan gifte mig paa. Og
 vil I give mig en rigtig fast Bestilling, saa lad
 mig sidde med de smaa Prinser og Prinsesser
 paa mit Knæ og fortælle dem dette Æventyr:
 Der var engang!

Prinsen

(trykker leende hans Haand).

Tilstaaet! —

Kasper

(til Jægeren).

Har Du et Vers endnu, min lille Sangfugl
 — saa kom med det!

Jægeren

(synger).

Vi elsker vort Land,
 og vi hilser den Drot,
 som har prøvet og valgt sig den rette Fyrstinde:

paa hans Æventyr-Slot
 kan hver Kvinde, hver Mand
 et Eksempel for Livet i Kærlighed finde!
 Lad Tiderne ældes, lad Farverne blegne,
 et Minde vi vil dog i Hjærtet os tegne:
 fra det sagnrige Nord
 gaar en Glans over Jord —
 det er Genskær af Vidunderlandets fortryllede
 Egne!

Kor.

Fra det sagnrige Nord osv.

Alle.

Prins og Prinsesse leve!

(Tæppet.)

